

ת"פ 52446/06/16 - מדינת ישראל נגד אמיר ברמלי, מטעם הסנגוריה הציבורית מחוז תל-אביב, ישראל עופר

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 52446-06-16 מדינת ישראל נ' ברמלי (עציר) ואח'

לפני כבוד השופט חאלד כבוב
המאשימה

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב
על-ידי ב"כ עו"ד חנה קורין ועו"ד יוני לבני

נגד
הנאשמים

1. אמיר ברמלי
על-ידי ב"כ עו"ד גיא עין-צבי, לירן זילברמן ועו"ד עמית זיו
מטעם הסנגוריה הציבורית מחוז תל-אביב
5. ישראל עופר
על-ידי ב"כ עו"ד יוסף תמיר ועו"ד ליטל סמרה ואחרים
ממשרד תמיר ושות', עורכי דין

גזר דין

א. רקע

1. הנאשמים 1 ו-5 הורשעו לאחר שמיעת ראיות, בביצוע העבירות המפורטות בהכרעת הדין המפורטת שניתנה על ידי ביום 13.10.2020 (להלן - **הכרעת הדין**). הכרעת הדין מתפרשת על פני 193 עמודים וסוקרת את סיפור המעשה והראיות בתיק בהרחבה.

2. הנאשם 1, אמיר ברמלי (להלן - **הנאשם** או **ברמלי**), בתקופה שבין השנים 2012-2015 (להלן - **התקופה הרלוונטית**), היה הרוח החיה, "האיש בלעדיו אין", מאחורי קבוצת רוביקון - שכללה את חברת רוביקון שהינה חברה פרטית שהוקמה על ידי הנאשם והוחזקה על ידי אשתו (דניאלה ברמלי), וכלל החברות שבבעלותה, אשר באמצעותן פעלה (להלן - **קבוצת רוביקון**).

כעולה מכתב האישום, בתקופה הרלוונטית הנאשם ביצע מגוון רחב של עבירות הן לפי חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 (להלן - **חוק ניירות ערך**), הן לפי חוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**); וכפי שקבעתי בהכרעת הדין, נקודת הארכימדס של תיק זה, היא הפער התהומי בין המצגים שהוצגו למשקיעים, לבין מה שבוצע על-ידי ברמלי בפועל, בכל הנוגע לשימוש בכספים אשר הושקעו בקרנות גיוס הכספים שפעלו במסגרת קבוצת רוביקון (להלן - **קרנות קלע**).

כך, כפי שפירטתי בהרחבה במסגרת הכרעת הדין, מצאתי שהמיזם החל כמיזם עסקי; וייתכן כי אילו הנאשם היה מצליח לגייס סכום נכבד מהמשקיעים, יתכן והיה למיזם היגיון והיתכנות כלכלית. בתוך כך, ביקש הנאשם לגייס סכומי כסף ממשקיעיו תוך הבטחת תשואה גבוהה; כשההסבר שניתן על ידו למשקיעים היה שמדובר בהשקעה **חסרת סיכון**, הואיל וכספים אלה נועדו לאפיק בלבדי - השלמות הון של עד 72 שעות. ההסבר ההגיוני לכאורה

שניתן לניצעים, הוא שכספי השקעתם ישמשו למימון ביניים של עד 72 שעות, לגורמים הנדרשים להציג הון עצמי לאישור הלוואה על ידי הבנק - מימון שהיה עבורם מכריע ותנאי בלעדיו אין, בגינו מוכנים היו לשלם ריבית גבוהה בהרבה מהמקובל בשוק - ובכך לכאורה, ניתן היה להפיק תשואה של עשרות אחוזים.

אולם בין התכנית לבין המציאות, כפי שעלה לכל אורך ניהול התיק ומכל התשתית הראייתית הרחבה שהונחה בפניי, פעורה תהום בלתי ניתנת למעבר, ובכך ניתן להבחין מהרגע הראשון. זאת, משום שחציה השני של התכנית - מתן אשראי להשלמת הון, **לא היה קיים כלל ועיקר**, אלא היה הוא בגדר "חלומות באספמיה" - תכנית שנועדה להכניס היגיון ונפח לריק מוחלט - במטרה לשכנע את המשקיעים להעביר את מיטב חסכוניותם לידי הנאשם, הא ותו לא.

כך קבעתי לעניין זה במסגרת הכרעת הדין:

"לאור כל האמור לעיל הוכח לפניי באופן העולה למעלה מכל ספק סביר, כי התחייבויותיו של ברמלי, וכך גם של קרן קלע, כלפי המשקיעים היו כי הקרן תעסוק בהשלמות הון לתקופות קצרות, של 48-72 שעות; כי ברמלי, וכך גם קרן קלע, התחייבו כי הכספים יושקעו באפיק זה בלבד; וכי ברמלי הציג כל העת - גם לעובדיו הבכירים - מצגים שונים לפיהם הכספים שמגויסים בקלע מושקעים באפיק זה באופן בלעדי, ואינם משמשים להשקעותיה של רוביקון בחברות שונות. [...] בשונה ממצגים אלה - לא כך היה הדבר. כספיה של קרן קלע לא הושקעו באפיקים שהובטחו למשקיעים, אלא הושקעו בחלקם בחברות אחרות בקבוצת רוביקון, שברובן היה ברמלי עצמו בעל מניות; הועברו באופן ישיר לחשבונותיהם של ברמלי וקרובי משפחתו ושימשו למטרותיו האישיות; ושימשו בחלקם לשם החזר הריבית המובטחת למשקיעים קודמים" [פס' 275 להכרעת הדין].

היינו, במסגרת הכרעת הדין, לאחר בחינת מאות העדויות והמוצגים השונים שהוצגו בפניי, מצאתי שהנאשם הציג מצג שווא והטעה ביודעין, בכוונה **וכבר מהרגע הראשון**, את ציבור המשקיעים שהשקיעו את מיטב כספם בקרנות שפעלו במסגרת קבוצת רוביקון. בכך הטעה ברמלי אף רבים מעובדיו, ובכך גם על הבכירים שבהם, הילך קסמים וכופף אותם לרצונותיו.

3. כתב האישום כלל ארבעה אישומים שונים, בהם מצאתי להרשיע את הנאשם.

כך, הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות במגוון רחב של עבירות: בריבוי עבירות לפי סעיף 393 לחוק העונשין (גניבה בידי מורשה); ריבוי עבירות לפי סעיפים 3(א) ו-3(ב) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (איסור הלבנת הון) (להלן - **חוק איסור הלבנת הון**); ריבוי עבירות לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון (איסור עשיית פעולה ברכוש אסור); שלוש עבירות לפי סעיף 53(א)(1) לחוק ניירות ערך (הפרת הוראות חוק ניירות ערך); עבירה לפי סעיף 415 לחוק העונשין (ניסיון לקבל דבר במרמה; עבירה לפי סעיף 418 לחוק העונשין (זיוף בכוונה לקבל דבר בנסיבות מחמירות); שתי עבירות לפי סעיף 392 (גניבה בידי מורשה); עבירה לפי סעיף 425 לחוק העונשין (מרמה והפרת אמונים בתאגיד); עבירה לפי סעיף 424(1) לחוק העונשין (עבירת מנהלים ועובדים בתאגיד); ושלוש עבירות לפי סעיף 53(א)(4) לחוק ניירות ערך (הפרת חובה במטרה להטעות משקיע).

4. לעניין האישום הרביעי לכתב האישום, אשר עסק בשתי משיכות כספים שבוצעו מחברה ציבורית בשליטת

רוביקון (קלע השקעות), לרוביקון - חברה פרטית בשליטתו של ברמלי, הנאשם 5, ישראל (בן מלך) עופר (להלן - **הנאשם 5** או **עופר**), הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של מרמה והפרת אמונים בתאגיד לפי סעיף 425 לחוק העונשין, בעבירת מנהלים ועובדים בתאגיד לפי סעיף 424(1) לחוק העונשין ובשלוש עבירות לפי סעיף 53(א)(4) לחוק ניירות ערך (הפרת החובה הקבועה בסעיף 36 לחוק זה במטרה להטעות משקיע סביר).

5. למען שלמות התמונה יצוין, כי הנאשמות 2-3 הורשעו בעבירות המיוחסות להן בהתאם להודאותיהן מיום 16.07.2017 ומיום 24.07.2017. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים לעניין זה הן בכתב הן בעל פה, ניתן גזר דין בעניין ביום 30.10.2017.

כמו כן, בהתאם להודעת המאשימה ביום 24.08.2020, החליטה המאשימה לחזור בה מכתב האישום כנגד הנאשמת 4, וזו נמחקה.

6. עוד יצוין, כי לאחר מתן הכרעת הדין, במסגרת הליך מקביל אשר התנהל כנגד הנאשם נקבע כי הנאשם ייעצר עד תום הליכים.

7. כמו כן יש להוסיף, כי ביום 17.01.2021 הגיש הנאשם בקשת פסלות לפי סעיף 77(א)(2) חוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984. ביום 20.01.2021, במעמד הצדדים, ניתנה החלטתי בה מצאתי לדחות בקשה זו. ערעור אותו הגיש הנאשם על החלטה זו, נדחה על ידי כב' הנשיאה חיות בהחלטתה מיום 16.02.2021.

ב. הכרעת הדין - בתמצית

8. עניינה של הכרעת הדין בהונאת משקיעים בהיקף של כ-340 מיליון ש"ח אשר גויסו באמצעות קרן קלע לעידוד יזמות בישראל בע"מ (להלן - **קרן קלע**), וקרן קלע בטוחות והשלמות הון בע"מ (להלן - **קלע בטוחות**) (שתי הקרנות יחד, להלן - **קרנות קלע**), שפעלו במסגרת קבוצת רוביקון ולמעשה היו מקור המימון המרכזי של הקבוצה.

כתב האישום, כלל ארבעה אישומים שונים כאשר כל אחד מהם היווה נדבך נוסף בהונאה רחבת היקף, שבוצעה באמצעות החברות השונות בקבוצת רוביקון כאשר המנצח על כלל אירועי הקבוצה ועל המעילה כולה היה הנאשם. אולם, כפי שהודגש לעיל, עיקר המחלוקת נסוב סביב השאלה - האם הובטח למשקיעים ואף עוגן בחוזים עליהם חתמו, כי כספי ההשקעה ישמשו לצורך "השלמות הון" לטווח קצר, ל-72 שעות, בלבד, או שמא, לקרנות ההשקעה היה שיקול דעת מלא באופן השקעת הכספים.

9. רוחב היריעה שנפרשה בפני בית המשפט במסגרת ההליך הארוך שנוהל, הייתה חריגה בגודלה. כמות הראיות, מספר העדים, היקף כתבי הטענות וכך גם מרחב הטיעונים המשפטיים שהועלו על-ידי הצדדים, משמעותיים ביותר.

אולם כאמור, בזיקוקם של כל אלה, הנקודה המהותית בהליך, הייתה הפער בין המצגים שהוצגו למשקיעים, לבין מה שבוצע על-ידי ברמלי בפועל, ועל כך לא חולק גם הוא עצמו - היינו, המענה לשאלה האם הלכה למעשה אכן

בוצעה אותה "תכנית עסקית" שהובטחה, אותה "השלמת הון" שהוצגה כהשקעה בטוחה, אם לאו. מענה לכך ניתן בהרחבה בהכרעת הדין, שם מצאתי כי אכן היה פער תהומי בין המובטח לקיים בקרנות קלע, פער שלמעשה היווה מעילה במאות מיליוני שקלים של כספי משקיעים, סיכון הכספים בניגוד למובטח ולמוסכם ואף ללא ידיעת המשקיעים ולבסוף - אובדן אחוז גדול ביותר מתוך כספי המשקיעים, כספים שבמקרים רבים היוו את עיקר חסכוניהם של לקוחות קרנות ההשקעה בקבוצת רוביקון.

10. הנאשם הורשע כאמור בארבע אישומים, אחזור בקצרה על עיקרי הדברים וההכרעות בכל אישום:

האישום הראשון: זהו כאמור האישום המרכזי בהליך ועיקרו למעשה בהכרעה, כי נעשתה הונאת משקיעים בהיקף אדיר במסגרת כל פעילות הנאשם. כך, הנאשם משך את קורבנותיו באמצעות הבטחות של תשואה גבוהה לצד סיכון נמוך, בטענה שהוא עלה על מעין שיטה חדשה באמצעותה ביקש לנצל את הפער בין הריבית הבנקאית הרגילה לבין ריבית גבוהה באופן משמעותי אותה יוכל לגבות בגין הצורך של קבלנים וספקים אחרים הנזקקים למימון ביניים של עד 72 שעות, כדי שאלו יוכלו להציג הון עצמי הדרוש לאישור הלוואה על ידי הבנק. ודוק, הבנק דורש הון עצמי כתנאי להלוואה, על כן הם עלולים להפסיד פרויקטים שונים אם לא ישיגו את ההון העצמי וכתוצאה מכך את ההלוואה. משכך, הטענה הייתה שיהיו מוכנים לשלם בעבור אותה הלוואה קצרת טווח עמלות גבוהות, מה שאפשר לקרנות קלע להשיג תשואה גבוהה להשקעות, ללא סיכון.

לאחר ניהול ההליך לפניי מצאתי לדחות טענה זו - ולקבוע כי לא היה כל מודל כזה, לא הייתה כל תכנית עסקית מסוג זה, לא הוצג אף לא מקרה אחד בו ניתנה הלוואה ל-72 שעות ויותר מכל, כאשר הגיע לקוח שביקש הלוואה מסוג זה, לא ידעו בקרנות קלע כיצד להתמודד עימו [פס' 308-309 להכרעת הדין].

האישומים השני והשלישי: אישומים אלו עוסקים בפעולות שונות אותן ביצע ברמלי במטרה להסתיר ולהסוות את פעולותיו, זאת על מנת למנוע או למצער לעכב, את חקירת רשות ניירות ערך.

בתמצית, במסגרת הדין באישומים אלה מצאתי שברמלי קיבל "עוץ משפטי ברור לעניין ההגבלה הקבועה בחוק לעניין כמות המשקיעים להם ניתן לבצע הצעה או מכירה מכוח סעיף 15 לחוק ניירות ערך, ופעל במודע באופן החורג מההתנהלות המותרת בחוק. כך למשל, התנהלות זו הגיעה לשיאה בחודש מרץ 2014, כאשר גייסה קרן קלע **83** משקיעים בחודש זה בלבד, זאת כאשר המגבלה השנתית שנקבעה בחוק היא **35 משקיעים בשנה**.

לעניין זה אוסיף, כי מצאתי שברמלי היה מודע באופן מלא לכמות המשקיעים בקרנות קלע, ואף ציין בעדותו, כי **"אני לא חושב שהיו מקרים שמישהו החתים משקיע ללא ידיעתי"** [פ/02.01.2019, 1961, 18-22].

מעבר להפרות אלה, וכתוצאה מהן, פעל ברמלי להטעות את רשות ניירות ערך עת ניסה לזכות באמונה במרמה. כך, ענה ברמלי לפניית הרשות תשובות שונות אשר לקו בחסר, ואף היו שקריות לחלוטין. את תשובותיו ביקש ברמלי לבסס, בין היתר, על רשימה שלכאורה הציגה את כל המשקיעים בקרן קלע. אולם מעדותה של לירז קוגמן, שעבדה בקרנות קלע, עולה בבירור שביקש ממנה רשימה חלקית בלבד, וזאת אף ללא ידיעתה. בהמשך לכך פעל ברמלי להציג את הרשימה לעו"ד ציבולסקי ובהמשך, לרשות לניירות ערך בטענה שזו מציגה את כלל המשקיעים בקרנות קלע - זאת כאמור, במטרה למנוע או למצער לדחות את חקירתה.

האישום הרביעי: לאחר פתיחתה של חברת קרן קלע להשקעות בע"מ (להלן - **קלע השקעות** או **קלע הציבורית**), בה כיהן ברמלי כיו"ר הדירקטוריון ובעל השליטה (באמצעות חברת רוביקון שבבעלותו), פעל לבצע

שתי העברות, כל אחת, בסכום של 1,370,000 ש"ח. זאת, עשה ברמלי ללא האישורים הנדרשים ותוך הסתרת ההעברות מהגורמים שאישורם נדרש בחברה.

יודגש, כי זהו האישום היחיד הרלוונטי לנאשם 5, שהיה אמון על הצד הכספי ומערך הדיווחים בקלע הציבורית. בשים לב לפעולותיו לאישור ההעברות, כמו גם חלקו במניעת ידיעתה של מנכ"לית החברה בדבר חלק מהעברות הכספיים, הורשע הנאשם 5 במסגרת אישום זה.

ג. תמצית טענות הצדדים והראיות מטעמם לעונש

ג.1. טיעוני המאשימה לעונש

11. תחילה, המאשימה התייחסה לקביעתי בפס' 472 להכרעת הדין בה קבעתי, כי "הדין בסוגיית ריבוי העבירות ובסוגיית דוקטרינת 'העבירה רבת הפרטים' יעשה בשלב הטיעונים לעונש ובגזר הדין". לעמדת המאשימה, יש לבחון את ארבעת האישומים כשלושה אירועים נפרדים, בגינם יש לגזור עונשים נפרדים - מבלי לאפשר "בליעה" של העבירות זו בזו.

כך, המאשימה מבקשת לחלק את ארבעת האישומים לשלושה אירועים נפרדים, זאת בהתבסס על ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל (03.09.2015): האירוע הראשון עוסק בגניבה והלבנת הון; האירוע השני, הצעה ללא תשקיף ומרמה שנעשתה כלפי הרשות בניסיון להסתיר את מספר המשקיעים בקרנות קלע; והאירוע השלישי הוא משיכות הכספים שהוכרעו במסגרת האישום הרביעי.

12. בעניינו של הנאשם 1, לעניין האירוע הראשון, טענה ב"כ המאשימה, עו"ד קורין, כבר בראשית דבריה כי מדובר בתיק המזכיר במידה לא מבוטלת את ע"פ 7075/03 אלון נ' מדינת ישראל (02.08.2006) (להלן - פרשת אתי אלון). בהמשך לדברים אלו, הזכירה המאשימה את מגמת ההחמרה בענישה בעבירות כלכליות, חומרתן הרבה של העבירות הכלכליות, וזאת בשים לב לפגיעה הקשה של עבירות אלו בקורבנותיהן.

לעניין הטענות הנוגעות למתחם הענישה טענה המאשימה, כי המניע הברור של ברמלי בביצוע העבירות היה בצע כסף. לעניין זה הדגישה, כי ברמלי לא היה מצוי במצוקה כלכלית שהביאה לביצוע העבירה, אלא מדובר היה בתרמית שנעשתה ביודעין ובתכנון רב. כך גם לנאשם היו הזדמנויות רבות לשנות את דרכו אך בחר שלא לעשות כן.

בבחינת תכנון ותחכום העבירות, נטען שמדובר בעבירות שנעשו משך זמן ממושך של שלוש וחצי שנים, וזאת תוך תחכום רב שהתבטא בשיווק האגרסיבי למשקיעים, זאת לצד מידור כבד שהונהג בקבוצת רוביקון והביא לידי כך שאף המגייסים עצמם לא ידעו אודות התרמית. עוד נטען, כי עצם ההקפדה על החזר הריבית הקבוע למשקיעים היה הטעייה מתוחכמת שנועדה להשרות תחושת שווא של ביטחון ואמון; כך גם לשון ההסכמים עליהם חתמו המשקיעים נעשתה ביודעין באופן מעורפל ומטעה; וכך גם פעולות ברמלי להוציא מקבוצת רוביקון את אותם עובדים ששאלו שאלות וניסו להרים "דגלים אדומים" אודות הנעשה בקבוצה.

בבחינת הנזק הצפוי למול הנזק שנגרם, ברמלי העמיד את כספי המשקיעים בסיכון גבוה ביותר וזאת בניגוד למה שהובטח להם. בהתאם לכך נטען, כי מדובר בנזק לעשרות ומאות קורבנות, וכן מאות קורבנות פוטנציאליים, שהיו עתידים לסכן את כל חסכונותיהם. בעניין זה גם הודגש, כי הוכח שאף ללא חקירת רשות ניירות ערך, הייתה קבוצת

רוביקון קורסת מבלי להמשיך ולגייס כמויות הולכות וגוברות של משקיעים, זאת בהסתמך על חוות דעתו של רו"ח יואב מרום.

בבחינת משך הזמן, נטען שהעבירות התפרשו על פני שלוש וחצי שנים והופסקו רק כתוצאה מחקירת הרשות. גם לאחר תחילת החקירה המשיך ברמלי וגייס משקיעים נוספים, זאת תוך ידיעה והבנה מלאה של המצב הקשה של קבוצת רוביקון ומבלי לחשוף זאת למשקיעים.

התועלת לנאשם ממעשיו, הנאשם הורשע בגניבת 340 מיליון ש"ח, זוהי התועלת הברורה ממעשיו. לעניין זה יודגש, שאופן תכנון המעילה הביא לכך שכלל הסיכון הוטל על כתפי המשקיעים בעוד שכל הסיכוי הועבר לכיסו של ברמלי. בעניין זה ניתנה הדגשה ברורה גם לאורח חייו הראוותני והנהנתן של ברמלי עצמו, וכן לכך שאף את הערבות שנדרש להפקיד במסגרת ההליך דן לבית המשפט, ביקש לשלם מתוך כספי המשקיעים שלא כדין.

בבחינת הפסיקה הנוהגת מפנה המאשימה, בין היתר, לפרשת **אתי אלון** ולדנ"פ 2999/16 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (22.05.2016).

בהתאם לכל זאת, טוענת המאשימה למתחם ענישה מוצע של **12-16 שנות מאסר**, בעבור האירוע הראשון.

13. **לעניין האירוע השני**, נטען שברמלי פעל באמצעות קרנות קלע לגייס כמות משקיעים גדולה ככל הניתן, ללא כל הגבלה. כך, ברמלי עודד את עובדי הקרנות להמשיך ולגייס עוד ועוד משקיעים וזאת לצד פעולותיו הפסולות לעכב את חקירת הרשות.

באירוע השני הפנתה המאשימה בין היתר לרע"פ 2522/07 **עמוס נ' מדינת ישראל** (31.05.2007); לת"פ (ת"א) 3933-08-10 **מדינת ישראל נ' טי.א.ר.די אינסטרומ. בע"מ** (27.10.2019); וע"פ 3506/19 **הבי נ' מדינת ישראל** (12.01.2016).

בהתאם לכל זאת, טוענת המאשימה למתחם ענישה מוצע של **18-36 חודשי מאסר**, בעבור האירוע השני.

14. **לעניין האירוע השלישי**, נטען שגם כאשר פעל ברמלי לכאורה בהתאם להנחיות רשות ניירות ערך והחל להעביר את פעילותו לקלע הציבורית, המשיך ונהג בכספי החברה כבשלו עת משך יותר ממחצית מכספי החברה ללא כל אישור של מי מהגורמים המפקחים בחברה, זאת תוך הסתרת המעשים בתחכום רב וגם בעניין זה, פעל תוך החטאת אחרים וסיבוכם בפלילים.

15. בהתאם לכל זאת, טוענת המאשימה למתחם ענישה מוצע של **12-24 חודשי מאסר**, בעבור האירוע השלישי.

16. **בבחינת גזירת העונש בתוך המתחם** נטען, כי ברמלי לא נטל אחריות על מעשיו; הפנה אצבע מאשימה כלפי המשקיעים שהשקיעו לכאורה רק עקב הריבית הגבוהה; והמשיך לנסות ולהיאחז בנוסחם המעורפל של הסכמי ההשקעה. לעניין זה הופנו גם טענות כנגד התנהלותו של ברמלי לאורך ההליך ובכך, שליחתם של שאלונים מוטים למשקיעי קרנות קלע; כמו גם ניהול הגנה באופן שהאריך וסיאב את ההליך. כל זאת, מבלי לגלות כל אחריות למאות המשקיעים שהפסידו את חסכונותיהם עקב מעשיו. עוד נטען, כי ברמלי התחמק ממתן הסברים בעדותו על מעשיו, ולא התמודד עם הטענות כנגדו.

17. **לעניין משך הזמן**, נטען שלא נמשכו ההליכים בעניינו של הנאשם פרק זמן ממושך ואף אם נמשכו זמן ממושך, הרי שהדבר הינו כתוצאה ממעשיו של הנאשם ואופן ניהולו של ההליך על ידו.

18. **בבחינת נסיבותיו האישיות**, לברמלי אין עבר פלילי אולם, לטענת המאשימה אין לתת לכך משקל לקולא וזאת מקום בו מדובר בעבירות שנעשו פרק זמן ממושך של כשלוש וחצי שנים. כמו כן, נטען שיש לתת משקל מצומצם לנסיבותיו האישיות של הנאשם כתחשיב לקולא וזאת מקום בו עסקינן בעבירות כלכליות, וכן מקום בו הפגיעה במשפחה הינה לבסוף, פועל יוצא של מעשי הנאשם. מעבר לכל זאת, הודגשה חשיבות ההרתעה בעבירות הכלכליות.

19. לבסוף טענה המאשימה גם לרכיב של קנס משמעותי. אולם, הודגש שהמאשימה לא מצאה לנכון לטעון לפיצוי הנאשמים וזאת מקום בו מתנהל הליך פירוק, שם יוכלו לקבל קורבנות העבירות פיצוי, גם אם חלקי. לעניין זה הודגש גם, שעקב הליך הפירוק לא נתפס רכוש בהליך דן.

20. **בעניינו של הנאשם 5**, המאשימה ציינה תחילה כי היות והנאשם 5 הגיש בקשה לביטול הרשעה לפי סעיף 192 לחוק סדר הדין הפלילי ביום 09.11.2020 (להלן - **בקשת ביטול ההרשעה**), הרי שעיקר טענותיה לעניין זה מופיעות בתשובתה המפורטת לבקשה זו אותה הגישה ביום 29.11.2020.

כך לטענת המאשימה, הכלל הוא שמקום בו הוכחה אשמתו של אדם בפלילים יש להרשיעו בדין. עוד נטען, כי נסיבות העברת הכספים היו חמורות ביותר בשים לב להסתרה ממנכ"לית החברה - יהודית צירט; לגובה המשיכות למול הונה של החברה אותה עת; לסיכון הרב בו הועמדו הכספים; וכל זאת, כשעופר היה כאמור הגורם האמון על התחום הפיננסי בחברה. כמו כן, ניתנה התייחסות גם ליסוד הנפשי של עופר - אשר הודה, כי ידע שמדובר במעשה מסוכן, אך התפתה "**לזרום**" עם ברמלי.

עוד נטען, כשיקול לקולא, כי עופר שיתף פעולה בחקירה, אף אם חזר משיתוף פעולה זה ומהאמור בחקירה בהמשך. בעניין זה ניתנה גם התייחסות לכך שהפגיעה בעופר, כרואה חשבון, כתוצאה מההרשעה, בבחינת יכולתו להתפרנס בעתיד, איננה ודאית שכן למועצת רואי החשבון שיקול דעת בעניין. כמו כן, ניתן משקל לכך, שגם עופר למעשה מהווה קורבן לתרמיתו של ברמלי. לבסוף, צוין שהכסף הושב לחברה, אף אם לא עקב מעשיו של עופר.

בהתאם לכל זאת, טוענת המאשימה למתחם ענישה מוצע של **12-6 חודשי מאסר**, כאשר המאשימה עותרת שניתן יהיה להמיר את העונש בעבודות שירות.

ג.2. טיעוני הנאשם 1 לעונש

21. בהתאם להחלטות הקודמות לעניין זה, את הנאשם ייצגו בהליך עו"ד עין-צבי וכן, עורכי הדין זילברמן וזיו. כך, עו"ד זילברמן טען לעניין מתחם הענישה ועו"ד עין-צבי טען לעניין מיקום העונש בתוך מתחם הענישה.

בהמשך לדברים אלו טענו ב"כ הנאשם, הן עו"ד עין-צבי, הן עו"ד זילברמן, את טענות הנאשם לעונש.

22. **בבחינת סוגית הנזק**, נטען שלמרות שהנאשם הורשע במעילת כספים בשווי 340 מיליון ש"ח, הרי הנזק הוא נמוך באופן משמעותי. כך, ישנו סכום של כ-100 מיליון ש"ח שאינם במחלוקת שמומש; בהמשך, יש 100 מיליון ש"ח שנותר בקופת קרן קלע ושימש להחזרת כספים למשקיעים; ועוד, נטען שהנאשם מימש כ-11

מיליון ש"ח שהוחזרו אף הם. בהתאם לכל זאת, נטען שמתוך 340 מיליון ש"ח, כ-220 מיליון ש"ח הם סכום שלא נגרם בעטיו כל נזק. כך, למרות שחלק משמעותי בהכרעת הדין היה האיסור שבהעברת הכספים מקרנות קלע לרוביקון, הרי שלא הייתה בעצם ההעברה כדי להביא לגרימת נזק.

בנוסף, נטען שנזק מסוים נגרם כתוצאה מחקירת רשות ניירות ערך - היינו, נטען שרוביקון לא הייתה קורסת לולא חקירת הרשות. זאת ועוד, נטען בהמשך לכך, כי אף ספק אם ברמלי היה עומד לדין פלילי בתיק זה, אילו קבוצת רוביקון לא הייתה קורסת.

בהמשך לדברים אלו, חזר והדגיש הנאשם כשיקול לקולא, כי היה מודל עסקי וזהו אינו מקרה בו "מי שיושב עם משקיעים מבטיח הבטחות, לוקח את הכסף לכיסו, מעביר אותו, מעלים אותו ומפזר אותו" [פ/18.02.2021, 366, 33-32].

כך, מבקש הנאשם להבדיל את המקרה שלו מעניינה של **אתי אלון** שהוזכר על ידי המאשימה, שכן פעילות קבוצת רוביקון לא הייתה פיקטיבית, בוצעו השקעות והייתה פעילות עסקית.

23. **בבחינת מתחם הענישה**, לטענת הנאשם יש לקבוע מתחם ענישה אחד לכל המעשים, שכן המעשים מהווים אירוע אחד. זאת מבקש הנאשם ללמוד מהכרעת הדין בה נקבע שהנאשם היה "הרוח החיה" מאחורי כל המעשים ומאחורי קבוצת רוביקון - היינו, מדובר בתכנון אחד, התנהלות אחת ותוכנית אחת ובהתאם לכך - אירוע אחד ובו עבירה רבת פריטים.

בהתאם לדברים אלו נטען, שיש לקבוע **מתחם ענישה של 2-8 שנים**. בבחינת הקנס, נטען שאין להורות על מתן קנס שיהווה למעשה, עקב מאסר חלף קנס, כעונש מאסר נוסף לנאשם.

24. לעניין מיקום הנאשם בתוך מתחם הענישה טען עו"ד עין-צבי. נטען, שברמלי הוא אדם בן 45 נשוי ואב ל-4 ילדים, שהפסיק את לימודיו בכיתה י"א ומאז למעשה עסק בהדרכה. בשנת 1999 עבר תאונת דרכים קשה ממנה נאלץ להשתקם ולאחר שנתיים החל לעבוד בחברת טיולים בצפון הארץ. בהמשך, הוא ואשתו נסעו לנהל אתר תיירות בחוף לארץ שם גם השלים את לימודיו בעסקים ויזמות. כאשר חזר לארץ הקים חוות פרפרים יחד עם שותף נוסף, אשר קרסה כתוצאה ממלחמת לבנון השנייה. אותה שנה נפטר אביו באופן פתאומי. לאחר אירועים אלה, עברו ברמלי ומשפחתו לזיכרון יעקב שם הקים את חברת רוביקון.

נטען, כי משפחתו של ברמלי סבלה קשיים רבים כתוצאה מניהול ההליך הממושך בחמש השנים האחרונות. עוד נטען שיש לבצע הפרדה בין הפער והיוקרה שנוצרו במטרה למשוך לקוחות לחברה של הנאשם; לבין אורח החיים של הנאשם ומשפחתו. כך גם נטען, שאף קיימת הלוואה של אימו של ברמלי לרוביקון שלא נפרעה עד היום בסך של כ-96,000 ש"ח. לעניין זה הוגשו לבית המשפט מסמכים שונים המלמדים על קשייה הכלכליים והנפשיים של משפחת הנאשם.

מעבר לפגיעה במשפחת הנאשם, ביקש ב"כ הנאשם לטעון שיש גם ליתן לפער בין המקום בו היה הנאשם טרם תחילת ההליך והחקירה בעניינו, לבין המקום בו הוא עכשיו. עוד ביקש ב"כ הנאשם לחזור על הטענות השונות לעניין סכום הכספים שהוחזר על ידי הנאשם, זאת גם לעניין מיקומו בתוך מתחם הענישה.

עוד נטען, כי הנאשם בחר ליטול על עצמו את מלוא האחריות בגין מעשיו ולא הטיל אחריות כלשהי על מי מעובדיו.

כמו כן נטען, שלנאשם אין עבר פלילי ויש ליתן לכך משקל, וזאת אף שמדובר במעשים שנעשו משך תקופה ממושכת. כך נטען, שמדובר במשך זמן משמעותי שחלף מאז בוצעו המעשים, וכי הנאשם נאלץ להתמודד עם הליך משפטי שנמשך כחמש שנים.

בהתאם לכל זאת, **נטען שיש לגזור על הנאשם את העונש בשליש התחתון של מתחם הענישה.**

25. במהלך הדיון שהתקיים לפני ביום 18.02.2021 שמעתי את דברי הנאשם, וכן את עדותם הנרגשת של אימו של הנאשם - הגב' אנט ברמלי; מר אריק ספורטה; הגב' ירדן צור; ומר אורי ברמלי; וכן, הוגש מכתבה של אחות הנאשם - מיכל. אפרט את הדברים בתמצית.

הגב' אנט ברמלי

26. הגב' אנט ברמלי מצויה כיום בפנסיה לאחר שעבדה כ-20 שנה במערכת החינוך. לאחר שביצעה מספר רב של תפקידים בתוך מערכת החינוך, פרשה בגיל 55, זאת לאחר שבעלה - אבי הנאשם, נפטר באופן פתאומי. בהמשך חזרה לעבוד בתפקידים שונים כגון הקמת מערך התנדבות במועצה אזורית משגב וכן כיום - לימוד עולים חדשים.

הגב' אנט ברמלי סיפרה לבית המשפט על הקשיים השונים של משפחתם כתוצאה מההליך המשפטי, כמו גם כתוצאה ממעצרו של הנאשם בחודש אוגוסט, מאז המשפחה לא פגשה אותו, והיא ראתה אותו פעמים ספורות בלבד. במיוחד הדגישה אנט את הקשיים שחווים ילדי הקטנים של הנאשם, להם ההתמודדות עם מעצרו הייתה קשה במיוחד.

אנט הוסיפה ותיארה איך היה הנאשם כילד צעיר, העזרה הגדולה שהיווה עבורה במיוחד לאחר מות אביו ותפקידו המרכזי במשפחה. לבסוף, ביקשה אנט מבית המשפט לראות את משפחתו של הנאשם בעת גזירת עונשו.

מר אריק ספורטה

27. מר אריק ספורטה הוא גיסו של הנאשם, אותו הוא מכיר כ-20 שנה. אריק תיאר כיצד הנאשם הוא אישיות מרכזית במשפחתם וסייע להם רבות, במיוחד ביכולתו להתחבר לילדיהם והקשרים הקרובים שפיתח עימם. בהמשך לכך סיפר על החוסר הגדול המורגש מאז מעצרו של הנאשם.

הגב' ירדן צור

28. הגב' ירדן צור החלה את היכרותה עם הנאשם ואשתו עת עבדה בביתם כמטפלת ועוזרת בבית לפני כשמונה שנים. מאז היא מתארת שהפכו למשפחה ולחלק בלתי נפרד מחייה, ולכן ביקשה לבוא ולהשמיע את עדותה בשם המשפחה והילדים. כך הסבירה ירדן על הקשיים בבית, במיוחד של ילדי הצעירים של הנאשם וכן על החוסר הגדול שהורגש במהלך בר המצווה של בנו, בה לא היה נוכח.

מר אורי ברמלי

29. מר אורי ברמלי הוא בנו הבכור של הנאשם, בן 16.5. אורי ביקש לתאר את הקשיים השונים אותם עברו הוא ואחיו הקטנים כתוצאה מההליך המשפטי ומעצרו של הנאשם. כך, נאלץ אורי להתמודד עם הקשיים של אחיו

הקטנים, להם ההליך היה קשה במיוחד.

אורי המשיך ותיאר את הערכים אותם העביר לו הנאשם בילדותו ובהם צניעות וראיית האחר. עוד הוסיף ותיאר את הקשר הקרוב בינו ובין הנאשם, והקושי שהוא חווה בשנים האחרונות כשאביו חסר מאוד בחייו.

אחות הנאשם - מיכל

30. מעבר לעדויות אותן שמעתי במהלך הדיון, הנאשם ביקש גם להגיש מכתב אותו כתבה אחותו [במ/1]. מיכל, בת 37, תיארה במכתבה את הערכים אותם קיבלו היא ואחיה בבית הוריהם - כדי להשיג דברים יש לעבוד קשה, להיות ישר, כנה ולא לוותר.

מיכל תיארה את הנאשם כאדם אכפתי ואוהב, ואת הקשיים הרבים, הכלכליים והנפשיים אותם חווה משפחתו של הנאשם ומשפחתה. לבסוף, חזרה מיכל על הקשיים הרבים של משפחתם, וביקשה מבית המשפט להראות את מידת הרחמים.

דברי הנאשם 1 - ברמלי

31. הנאשם ביקש להצטער על הנזק אותו גרם לכל המשקיעים, עובדיו, בני משפחתו וילדיו. כך הדגיש, כי לאורך כל פעילותו מעולם לא עשה מעשה בכוונה לגרום נזק לאדם אחר. הנאשם הוסיף וטען, כי בהליך ביקש לקחת אחריות על מעשיו, ולא ניסה להעביר אחריות לאדם אחר.

עוד ביקש הנאשם לטעון, למרות שהדברים אינם רלוונטיים להליך דנן, כי הוא חווה קשיים רבים עקב מעצרו - הוא עצמו בקושי רב, ומשפחתו בקשיים כלכליים ונפשיים. כמו כן, ביקש הנאשם להדגיש, שלא הייתה לו כל כוונה לנסות ולהימלט מאימת הדין.

ג.3. טיעוני הנאשם 5 לעונש

32. ב"כ הנאשם 5, עו"ד תמיר, הדגיש תחילה שעיקר טענות הנאשם 5 מופיעות בבקשתו המפורטת לביטול הרשעה, ומשכך תובא להלן תמצית טענותיו, בעל פה ובכתב.

בבקשה זו טען עופר, כי נסיבות המקרה בעניינו הינן יוצאות דופן. כך נטען, שעבד בקלע הציבורית חודשים ספורים בלבד בתפקיד של חשב במיקור חוץ במשרה חלקית וללא שכר. מכל נושאי המשרה בחברה, רק ברמלי ועופר הועמדו לדין וזאת למרות שהיו נושאי משרה בתפקידים בכירים ממנו בחברה, שכנגדם לא הוגש כתב אישום.

עוד ביקש עופר להדגיש, כי אין לו עבר פלילי; כי כלל הכספים המצויים ביסוד הרשעתו הוחזרו לחברה; כי הוא - עופר, לא קיבל כל טובת הנאה כתוצאה ממעשיו; וכי לא היה גורם דומיננטי בקבוצת רוביקון. בנוסף נטען, כי יכולתו של עופר - כרואה חשבון עצמאי - להתפרנס, עלולה להיפגע באופן משמעותי, אם כתוצאה מהרשאתו יישלל רישיונו. עוד מצא לנכון לציין את נסיבותיו האישיות ובהן גירושיו מאשתו.

בהמשך לדברים אלו, נטען כי בסמכות בית המשפט להורות על עונשים שונים, כשהרשעה הפלילית אינה נדרשת. עוד צוין, כי עופר מוכן להתחייב שלא לכהן כדירקטור או נושא משרה בחברה ציבורית כלשהי; וכן, נטען שהאכיפה בעניינו של עופר צריכה הייתה להיעשות במסגרת של אכיפה מנהלית ולא הרשעה פלילית.

עמוד 10

33. מעבר לדברים אלו, ביקש עופר לחזור ולהדגיש שהעבירות בהן הורשע מהוות חלק קטן בלבד בהכרעת הדין ובפרשה.

עוד נטען, כי למרות שקלע הציבורית ענתה להגדרה של חברה ציבורית, הרי שמדובר ב"שלד בורסאי" שהיה קיים חודשים ספורים בלבד; טרם גייס כספים מהציבור; ומניותיו נסחרו בסחירות נמוכה בלבד. לכן נטען, כי זו אינה חברה מסוג החברות שעמדו לנגד עיני המחוקק עת חוקק את חוק ניירות ערך. כמו כן, ביקש לחזור על טענותיו בבקשת ביטול ההרשעה, בדגש על כך שהוא היה נושא המשרה היחיד, מלבד ברמלי, שהועמד לדין וזאת בעיקר בהשוואה ליהודית צירט שהייתה מעורבת אף היא בהעברות אך לא הועמדה לדין בגין.

עוד נטען שיש להתחשב בכך שברמלי עצמו היה אדם כריזמטי ומניפולטיבי וגם עופר הוא סוג של קורבן, אומנם זה לא מנקה אותו מאחריות, אך כן מהווה שיקול לקולא. עוד נטען, כי מדובר באירועים שקרו יחסית בסמיכות ולכן יש לראותם כאירוע אחד.

דברי הנאשם 5 - עופר

34. עופר ביקש להצטער על מעשיו וכן הדגיש, כי לקח אחריות על מעשיו בחתימתו על מסמכי העברת הכספים, כפי שגם אמר בחקירתו. כך הוסיף, כי רבים מהמסמכים בתיק זה הגיעו ממנו וכתוצאה משיתוף הפעולה מצידו. למעשה המחלוקת היחידה שהייתה, וכתוצאה ממנה ביקש לנהל את ההליך, היא כי הוא חשב שהכספים הועברו במסגרת "הלוואת צינור", שמניסיונו מהווה העברת כספים מותרת, בנסיבות המקרה.

כך תיאר עופר שקשה היה לצפות את המהלך אותו ביצע ברמלי - לקיחת הכספים, אי-החזרתם ומכירת החברה; והוא הוטעה בעניין זה. בנוסף ביקש עופר להדגיש, שהמשיך לעבוד בחברה כשנה וחצי לאחר האירועים הללו ולאחר פרסום הדיווח המיידי על ידי החברה לאחר רכישתה.

בסוף שנת 2017 התפטר מהחברה ולקח על עצמו שלא לעבוד עוד בחברות ציבוריות, לא להיות חשב, נושא משרה או דירקטור.

עוד ביקש עופר להפריד בין סוגיית הערכות השווי אותן ביצע בעבודתו בעבור קבוצת רוביקון, שלא נעשתה חקירה בעניינן, לבין העבירות בהליך דנן - הַקְשָׁר שהביא לנזק תדמיתי רב עבורו. כמו כן נטען, כי שיוכו להליך של הנאשם הביא לנזק כלכלי רב עבורו; אך הנזק המרכזי הוא עצם ההרשעה. עוד הודגש, כי אפילו עבודות שירות עלולות להביא לסגירת המשרד שהוא עומד בראשו, שכן הוא מהווה "הרוח החיה" בו.

ד. דיון והכרעה

ד.1. תיקון 113 לחוק העונשין

35. סימן א' 1 לחוק העונשין שכותרתו "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה" מכתוב את האופן בו יגזור בית משפט את עונשו של מי שהורשע בדין. כך, העיקרון המנחה בענישה נקבע בסעיף 40ב לחוק העונשין, הקובע כדלהלן:

"קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו".

תיקון 113 לחוק העונשין (להלן - **תיקון 113**) יצר מנגנון תלת-שלבי לגזירת עונש:

בשלב הראשון, על בית המשפט להכריע בשאלה האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או מספר אירועים, וכתוצאה מכך האם יש לקבוע מתחם ענישה אחד או מספר מתחמים.

בשלב השני, בית המשפט נדרש לקבוע את מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג לחוק העונשין). בבוא בית המשפט לקבוע זאת יתחשב בעיקרון המנחה - הלימה בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בנוסף, יתחשב בית המשפט בשלושה פרמטרים נוספים: **ראשית**, הערך החברתי אשר נפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו; **שנית**, במדיניות הענישה הנהוגה; ו**שלישית** בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40ט לחוק, הכל כאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין.

בשלב השלישי, על בית המשפט לבחון את הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה לרבות נסיבותיו האישיות של הנאשם ובהתחשב בהן לקבוע את עונשו של הנאשם, כאשר העונש נגזר בתוך מתחם הענישה שנקבע (סעיף 40ג(ב) לחוק), למעט נסיבות חריגות של שיקום או צורך יוצא דופן בהגנה על שלום הציבור [ראו: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (05.08.2013)].

ד.2. השלב הראשון - ריבוי עבירות ועבירה רבת פריטים

36. כאמור, בית המשפט נדרש להכריע האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או מספר אירועים, בהתאם לאמור בסעיף 40ג(א) לחוק, הקובע כדלהלן:

"הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע" [ההדגשה אינה במקור - ח.כ.].

עוד יש לבחון את הוראות סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי, שקובעת:

"בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בשל כל אחת מן העבירות שאשמתו בהן נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אך לא יענישנו יותר מפעם אחת בשל אותו מעשה" [ההדגשה אינה במקור - ח.כ.].

37. בשים לב להוראות סעיף 40ג לחוק העונשין ולתיקון 113 לחוק זה נקבע, כי יש להבחין בין פירוש המונחים **"אירוע"** ו-**"מעשה"**. בהתאם לכך, נקבע מנגנון דו-שלבי הבוחן תחילה את כמות "האירועים" לפי "מבחן הקשר ההדוק"; ובהמשך, האם מדובר במעשה אחד או שמא ב"ריבוי עבירות" [ראו למשל: נתנאל דגן, רות קנאי, "ריבוי עבירות: אתגרים והצעת פתרונות לאור עקרון ההלימה" (613) **ספר אדמונד לוי** (אוהד גורדון עורך, 2017); ע"פ 5668/13 **ערן מזרחי נ' מדינת ישראל** (17.03.2016)].

ראשית, יש לבחון האם מדובר ב"אירוע" אחד או כמה "אירועים" וזאת לפי "מבחן הקשר ההדוק", הבוחן את

"עוצמת הקשר שבין העבירות, ולא את השאלה האם הן ניתנות להפרדה" [ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, פס' 6 לפסק דינה של כב' השופטת ברק-ארז (29.10.2014) (להלן - עניין ג'אבר)]. בהתאם לקביעה זו ניתן יהיה להכריע האם יש לקבוע מתחם ענישה אחד או כמה מתחמי ענישה וזאת בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין.

בבחינת השוני בין "מבחן הקשר ההדוק" לבין "המבחן הצורני עובדתי", קבעה כב' השופטת ברק-ארז, כדלהלן:

"המבחן הצורני-עובדתי עניינו בשאלה האם מדובר ברצף פעולות שאינן ניתנות להפרדה (ולכן צריכות להיחשב מעשה אחד) או שמא ניתן להפריד ביניהן באופן שאינו מלאכותי (כך שתיחשבה למספר מעשים, כמו למשל בע"פ 4517/04 מסראווה נ' מדינת ישראל, פ"ד נט' (6) 119, 132 (2005)). לעומת זאת, מבחן הקשר ההדוק בוחן את עוצמת הקשר שבין העבירות, ולא את השאלה האם הן ניתנות להפרדה" [שם].

שנית, יש לבחון האם בתוך אותו "אירוע", ככל שנעשו כמה עבירות, מהוות אלו גם כמה "מעשים". זאת בהתאם למבחן המהותי-מוסרי, העוסק בשאלות שבמהות - מספר הקורבנות, הנזק שהסבה התנהגות העברייני, האינטרסים החברתיים שנפגעו כתוצאה מהתנהגותו וכיוצא בזה [שם].

38. כאמור, המבחן הרלוונטי שנקבע בפסיקה בהקשר לקביעת מספר מתחמי הענישה, הוא מבחן הקשר בין העבירות בהן הורשע הנאשם. ככל שמדובר בקשר רופף בין העבירות או בהיעדר כל קשר ביניהן, הנטייה תהיה לקבוע מתחמי ענישה שונים. על פי אותו היגיון, ככל שמדובר בקשר הדוק בין המעשים המיוחסים לנאשם והעבירות בהן הורשע, כך תהיה הנטייה לקבוע מתחם עונש אחד, הכל בהתחשב בעובדות ובנסיבות הרלוונטיות לכל מקרה ומקרה. במילים אחרות, יש לבחון האם ניתן לראות במעשים בהם הורשע הנאשם מסכת עבריינית אחת או שמא מדובר במסכות שונות, הנבדלות האחת מהשנייה [ראו למשל: ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל, פס' 13-25 (03.09.2015) (להלן - עניין דלאל); ת"פ (כלכלית) 56619-12-11; מדינת ישראל נ' אלון, פס' 77-79 (30.04.2012)].

39. **מן הכלל אל הפרט**, בבחינת כלל מעשי הנאשם, מצאתי לקבוע שמדובר בעבירה רבת-אירועים. כך, המעשים אותם ביצע הנאשם בכל הנוגע לתרמית המשקיעים, ובהם הצגת מצגי שווא שקריים למאות לקוחות וקבלת כספים במרמה, תוך שימוש בכספים לצרכים החורגים מההרשאה שניתנה לשם כך, ואף לצרכים אישיים, קשורים באופן המחייב בחינתם כאירוע אחד.

בהמשך, בחנתי את פעולות הנאשם במסגרת האישומים השני והשלישי. כך, הנאשם פעל להציע ולמכור נייר ערך שלא כדין לכמות משקיעים החורגת בעשרות מונים מהכמות המותרת בחוק; וכן, פעל לנסות ולהסתיר את מעשיו כדי לדחות את חקירת רשות ניירות ערך בעניין זה. בהתאם לכך מצאתי, שמעשיו של הנאשם במסגרת אישומים אלו קשורים זה בזה, כך שעצם החריגה מהוראות חוק ניירות ערך, הוא שחייב את ניסיונות ההסתרה, ובהתאם לכך מצאתי שמדובר באירוע אחד.

לבסוף, פעולות הנאשמים (הנאשמים 1 ו-5) במסגרת האישום הרביעי, ובהם גניבה ועבירות אי-דיווח, נעשו כולם במסגרת פעולותיהם לבצע את ההעברות האסורות מקלע הציבורית לרוביקון, שכאמור הייתה בבעלותו של ברמלי. בהתאם לכך, מצאתי שמעשי הנאשמים מהווים אירוע אחד נפרד.

בהתאם לכל זאת, בכוונתי לקבוע שלושה מתחמי ענישה נפרדים וזאת בבחינת שלושה אירועים שונים ונפרדים. ניתן להוסיף, כי הפסיקה קבעה זה מכבר שיש מקום לאפשר פרשנות רחבה להגדרת המונח אירוע אחד, פרשנות שתשאיר מקום להפעלת שיקול דעת מטעם בית משפט זאת בשל שיקולי יעילות עבודתו של בית המשפט וכדי להימנע מהעלאת רף הענישה על ידי פריטת יתר של הרכיבים העונשיים [ראו למשל: עת"פ (כלכלית) 44959-08-14 מדינת ישראל נ' רובינסון (13.07.2016)].

40. בבחינה האם מדובר בריבוי מעשים (עבירות), או שמא בעבירה רבת פריטים, יפים דבריו של כב' השופט ברק לעניין זה, הממחישים את הקושי, כמו גם הפתרון אותו קבע, לסוגיה זו [דנ"פ 4603/97 משולם נ' מדינת ישראל, נא(3) 160, 182-185 (1998)]:

"כיצד אנו מגדירים את המעשה או המחדל בעבירה רגעית, כאשר מעשה או מחדל זה מורכב מכמה פריטים, שכל אחד מהם בנפרד עשוי להוות עבירה עצמאית? ראובן נכנס לבית, נוטל עמו ונושא ספר מהספרייה. אין לנו כל קושי בקביעה כי ראובן ביצע מעשה גניבה אחד. הספר - ולא כל עמוד שבו - נראה לנו כאובייקט הראוי לתחולתה של עבירת הגניבה... התשובה עשויה להשתנות על-פי האינטרסים והערכים הראויים להגנה. לא הרי גניבה של שני ספרים, כרציחת שני אנשים. מרכזיות האדם תראה תמיד בכל אדם עולם בפני עצמו. נטילת חייהם של שני אנשים תהווה תמיד שתי עבירות רגעיות נפרדות (ראה פרשת פופר [4]). לא כן נטילה של ספרים, שלעיתים ניתן לראות בנטילת כל ספר עבירת גניבה נפרדת, ולעיתים ניתן לראות בהצטברות ספרים מספר - אפילו עבר זמן בין נטילה לנטילה - כמעשה גניבה אחד... מתי נאמר כי כמספר הפריטים כן מספר העבירות, ומתי נאמר כי מספר הפריטים אינו קובע את מספר העבירות, שכן ניתן לקבץ את ריבוי הפריטים לאחדות עבריינית? התשובה לשאלה זו היא לדעתנו זו: כאשר הפריטים השונים מהווים רצף אחד, הנעשה בגדריה של תכנית עבריינית אחת, ניתן להשקיף עליהם לא רק כעל עבירות רגעיות ונפרדות אלא גם כעל עבירה רגעית אחת, המתבצעת ברצף של זמן, בעלת ריבוי של פריטים... זאת ועוד: תנאי להכרה בעבירה רבת-פריטים הוא כי האינטרס החברתי המוגן בעבירה מאפשר את קיבוצם של מספר פריטים המצויים על רצף אחד לכדי עבירה אחת, רבת-פריטים" [ההדגשה אינה במקור - ח.כ.].

41. בהתאם לכך, מצאתי לקבוע, כי מדובר בתרמית שהביאה לפגיעה קשה במאות משקיעים, בעלי מאפיינים ייחודיים ושונים במשך פרק זמן ממושך ביותר. לכל לקוח הוצע מסלול השקעה שונה, אופן גיוסו נעשה באופן שונה, ואף הוצעו פעמים רבות תנאי השקעה שונים ונפרדים. כך, סוגי המשקיעים נבדלים במשך ההשקעה; מועד הפירעון; תנאי הריבית; לעיתים הושקעו בחברה או נכס מסוימים, ולעיתים לאו; סכומי ההשקעה שונים; ההבטחות בעבור ההשקעה היו שונות ומגוונות; גיוס המשקיעים נעשה על ידי חברות שונות (קלע בטוחות, קלע יזמות ורוביקון) ועוד. מעבר לכך, גם הנזק שנעשה לכל משקיע מובחן ושונה; כמו כן, הנזקים השונים שנגרמו כתוצאה מהתמוטטותה של קבוצת רוביקון רבים ושונים אף הם.

זאת ועוד, התרמית נמשכה פרק זמן של שנים, וזאת בשים לב לכך שבמהלך אותם שנים התעצבו והשתנו דרכי הגיוס התרמיתיות.

בהתאם לכך, במהלך ההליך שמעתי את עדותם של עשרות משקיעים, כל אחד פרש בפניי תשתית עובדתית שונה וייחודית. חלקם נפגשו עם הנאשם וחלקם עם מגייסים אחרים, תנאי ההשקעה היו שונים, ההבטחות השונות והמגוונות, כל אלו פורטו על ידם באריכות ובפירוט רב. זאת ועוד, במסגרת ההליך גם שמעתי את עדותם של המגייסים השונים ואף את עדותו של ברמלי עצמו, כל אלו הציגו תמונה עובדתית ברורה לפיה ניתנו תנאים שונים ונפרדים לכל משקיע (או קבוצת משקיעים) והליך הגיוס השתנה והותאם ללקוחות השונים ולמסלולי ההשקעה.

בהתאם לכך, מצאתי שבמסגרת האירוע הראשון, אין לאחד את מאות העבירות שבוצעו על ידי הנאשם, ובגין הורשע, אלא יש לראותן כריבוי עבירות, כאמור בסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי.

ד.3. השלב השני - קביעת מתחם העונש ההולם

42. כפי שצינתי לעיל, הדיון בקביעת מתחם הענישה ההולם ייעשה בהתאם לשלושה פרמטרים: הפגיעה בערך החברתי אשר נפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנהוגה; והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40ט לחוק. כל זאת, בהתאם לאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין.

ד.3.א. פרמטר אחד - הפגיעה בערך החברתי המוגן ונסיבות ביצוע העבירות

43. הנאשמים הורשעו במספר סעיפי עבירה שונים, חלקם בריבוי עבירות לפי אותו סעיף. בהתאם לכך, אדון בערכים השונים בהם פגעו הנאשמים, כל אחד בהתאם לעבירות בהן הורשעו.

גניבה בידי מנהל

44. כאמור במעשי הגניבה שנעשו על ידי ברמלי בעת שהיה בעל השליטה ומנהלה בפועל של קבוצת רוביקון, פגע ברמלי פגיעה כפולה - הן במשקיעי קרנות קלע, כאשר גזל את רכושם ובכך פגע בערך העומד בבסיס עבירת הגניבה; הן ביחסי האמון המיוחדים שבין המנהל לבין התאגיד [ראו לעניין זה: ע"פ 7641/09 הירשזון נ' מדינת ישראל (04.07.2011)].

45. רמת הפגיעה בערכים אלו, נוכח היקף הפגיעה - מאות מיליוני שקלים; כמו גם התחכום הרב בה נעשתה, לפיה הכספים נלקחו על בסיס מרמה שבוצעה בהקפדה יתרה, ובמורכבות; ובשים לב לכך שברמלי היה האיש מאחורי כל קבוצת רוביקון שיזמה את מצג השווא שעל בסיסו ביצעו המשקיעים את השקעתם, הרי שמדובר בפגיעה חמורה ביותר. זאת, הן בערך ההגנה על רכוש הזולת, הן בפגיעה באמון.

עבירות הדיווח

46. במעשיהם הפרו הנאשמים מספר חובות דיווח המוטלות עליהם מתוקף תפקידם, זאת הן לעניין מסירת מידע כוזב בנוגע לכמות המשקיעים בקרנות קלע, הן לעניין אי-פרסום המשיכות אותן ביצעו מקלע הציבורית (בהתאם לחלקו ומעשיו של כל נאשם).

הלכה היא, כי "נשמת אפו של שוק הון בריא ומשוכלל טמונה בחובות הדיווח שנוטלות על עצמן החברות שבחורות להזמין את הציבור להשקיע בהן" [ת"פ (מחוזי ת"א) 40213-05 מ.י. פרקליטות מחוז ת"א-מיסוי וכלכלה נ' גבעוני, פס' 217 (04.04.2013) (להלן - עניין פלד-גבעוני); ראו גם: ת"פ (ת"א) 410-02-11 מדינת

ישראל נ' פאסיפיקה אחזקות בע"מ, פס' 12 (21.11.2012).

יודגש, כי אין מדובר בסוגיה חדשה והפסיקה התייחסה כבר בעבר לחשיבות העליונה שמייחס השוק לפרסומם של דוחות כספיים, מלאים, מדויקים ובמועדם [עניין **פלד-גבעוני**, פס' 220].

47. בענייננו הפגיעה בערכים המוגנים שבבסיס חובת הדיווח הינה חמורה במיוחד. בעניינה של קבוצת רוביקון וכמות המשקיעים בקרנות קלע, הרי שאי-הדיווח והדיווח הכוזב נעשו במטרה להמשיך ולהתקשר עם מאות משקיעים, זאת בניגוד לחוק ותוך פגיעה קשה ביותר בציבור המשקיעים - אנשים שבמקרים רבים חיפשו השקעה בטוחה בה יוכלו להשקיע את מרבית חסכוניהם. משמע, אי-הדיווח אפשר את הפגיעה הממושכת והגוברת במשקיעי הקרנות כמו גם גיוס משקיעים רבים נוספים ובכך למעשה, הורחב מעגל קורבנות העבירה.

בעניינה של קלע השקעות, הרי שהפגיעה הייתה חמורה גם כן, שכן אי-הדיווח נעשה במטרה להסתיר את ההעברות אותן ביצעו ברמלי ועופר בניגוד לדין, ומשכך אי-הדיווח אפשר את משיכות הכספים אשר הובילה לסיכון כספי החברה (כאמור, מחצית מכל כספי החברה נמשכו), כמו לפגיעה ביחסי האמון בין התאגיד לנושאי המשרה בו.

יצוין, כי כפי שקבעתי במסגרת הכרעת הדין, הרי שעופר המתין עם הדיווח על משיכות הכספים עד לרגע האחרון בו אילו לא היה מדווח היו המשיכות מתגלות בכל מקרה, וזאת כתוצאה ממכירת קלע השקעות. משכך, אף שלבסוף דווחו העברות הכספיים ואף הושבו הכספים במסגרת עסקת מכירת קלע הציבורית, הרי שיש בכך כדי להפחית באופן מועט בלבד מהפגיעה שבמעשי הנאשמים שכן הדבר קרה שלא ביוזמתם, אלא רק כתוצאה מעסקת המכירה ועמידת רוכש החברה על זכויותיו.

עבירות המרמה

48. כאמור, רכיב מרכזי במעשיו של ברמלי היה התרמית. כך כפי שקבעתי במסגרת הכרעת הדין בהרחבה - **"נקודת הארכימדס של תיק זה, היא הפער בין המצגים שהוצגו למשקיעים, לבין מה שבוצע על-ידי ברמלי בפועל"** [פס' 5 להכרעת הדין].

למרות שבענייננו לא מדובר במרמה שנעשתה במנייה ציבורית סחירה, שכן ההשקעה בקרנות קלע נעשתה שלא בבורסה, עדיין מדובר בחברה בה השקיעו מאות משקיעים, כאשר כפי שקבעתי במסגרת הכרעת הדין, בבסיס החלטת המשקיעים להשקיע בקרנות הייתה המרמה - היינו, משקיעים רבים העידו לפניי, ומצאתי לקבל את גרסתם, כי לולא המרמה שנעשתה בדמות הבטחה להשקעה בתשואה גבוהה וללא סיכון, לא היו משקיעים בקרנות קלע.

בהתאם לכך, יפות לענייננו הקביעות שניתנו לעניין השפעה בדרכי תרמית על מחיר מנייה, שכן בדומה למרמה בענייננו, הרי שהקושי הוא בפגיעה ביכולת המשקיעים להעריך נכונה את מחיר נייר הערך אותו רכשו, שמובילה לפגיעה בהם וביעילות השוק.

כך קבעתי לעניין זה במסגרת ת"פ 33-43-31631 **מדינת ישראל נ' אדרי**, פס' 56 (27.04.2017):

"עבירת ההשפעה בדרכי תרמית משפיעה על מחיר נייר הערך באופן שמחיר זה אינו משקף עוד את ערכו הכלכלי בהתבסס על מידע כלכלי המצוי בשוק וכוחות היצע

וביקוש, אלא מעוות הוא על ידי אותה מניפולציה וניסיון להשפיע על מחירו. התערבות שכזו בשוק ההון פוגעת כאמור בכלל המשקיעים בשוק, הן במתוחכמים שבהם והן באלו שאינם מתוחכמים, היא פוגעת ביעילות שוק ההון, באמון המשקיעים בו ובהגנותו של המסחר, אלו הם הערכים הבסיסיים והחשובים ביותר בהתנהלותו של שוק ההון תקין ויעיל".

49. כאמור, בנסיבות המקרה דנן בבסיס כל מעילת כספי המשקיעים מצויה המרמה - מצג השווא שניתן למשקיעי קרנות קלע. משכך, מדובר במרמה שעניינה מעילה במאות מיליוני שקלים, תוך פגיעה במאות משקיעים, במשך שנים ובתחכום רב ביותר.

זיוף

50. בבסיס האיסור על עבירת הזיוף, בדומה לעבירת המרמה, עומד רצון המחוקק להגן על ערכי יסוד ובהם חופש הרצון, חופש הפעולה וחופש הבחירה. זאת, לצד הגנה על ערכים נוספים חשובים לא פחות ובהם יעילות, כמו גם מניעת קבלת דבר כתוצאה מתרמית [ראו למשל את קביעתי בת"פ (ת"א) 36644-12-12 מדינת ישראל נ' סלע, פס' 16 (29.04.2014)].

51. בנסיבות המקרה דנן הורשע ברמלי בזיוף בנסיבות מחמירות וזאת כיוון שמדובר היה בעבירה שנעשתה בתחכום רב וכנגד רשות שלטונית. כדי לנסות ולמנוע את חקירת רשות ניירות ערך בענייניו, ברמלי יצר מסמך שכלל לכאורה את כל משקיעי קרן קלע, ולפיו היו בקרן כ-35 משקיעים בלבד. זאת, כאשר למעשה אותה עת היו בקרן מאות משקיעים.

זאת עשה ברמלי באמצעות שימוש במספר עובדים של קרן קלע, שלא בידיעתם, ובאמצעות סיפורים והסברים שונים לכל אותם עובדים ששאלו על אודות אותו מסמך; זאת, לצד המידור הכבד אותו הנהיג ברמלי בכל קבוצת רוביקון. בעשותו כן הצליח ברמלי לדחות את החקירה בעניינו באופן משמעותי גם אם לא למנוע את פתיחתה; וכן, למנוע את התערבותם של אותם שומרי סף שפעלו בקרן קלע ובקבוצת רוביקון.

עבירות מנהלים בחברה ציבורית

52. מעבר לכל האמור לעיל, הנאשמים הורשעו גם בעבירות מנהלים עקב מעשיהם בחברת קלע הציבורית. לעניין זה יש להדגיש, כי עבירות הנעשות בחברה ציבורית יש בהן כדי להביא לפגיעה שאינה מוגבלת רק לחברה, אלא יש בה כדי להשפיע על כלל שוק ההון במדינה. ודוק, "שוק הון יעיל הוא גורם מפתח לצמיחה כלכלית, אשר לא יצלח בלא ציפייה של המשקיע האינדיבידואלי להפיק תועלת עצמית מהשקעתו בשוק ההון" [רע"פ 11476/04 מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ (14.4.2010); ע"פ 2103/07 הורוביץ נ' מדינת ישראל (31.12.2008)]. בהתאם לכך, במעשיהם פגעו הנאשמים לא רק בחברה אלא בשיטה כולה.

53. בנסיבות המקרה דנן, שני הנאשמים ניצלו את תפקידם והאמון אותו קיבלו מהחברה לשלוט בעניינה וכספיה באופן ציני כדי לעשות בכספי החברה כבשלהם. כך, בהוראת ברמלי ובאישורו של עופר, הועברו כמחצית מכספי החברה לחברה פרטית בבעלותו המלאה של ברמלי, וזאת בניגוד גמור לטובת החברה.

חומרת העבירות הכלכליות

54. על חומרתן של העבירות הכלכליות עמדתי לא אחת, וזאת במספר הכרעות דין שונות, כך קבעתי לענין זה בת"פ (כלכלית) 47264-11-13 מדינת ישראל נ' ימין (24.09.2015), כדלהלן:

"העבירות בהן הורשע הנאשם הן חמורות, עבירות שפוגעות בערכים מוגנים בעלי משקל רב [...] חרף העובדה שעבירות כגון אלה בהן הורשע הנאשם טומנות בחובן אשליה לפיה מדובר בעבירות נקיות בשונה מעבירות רכוש אחרות, הרי אין להתעלם מהעובדה שמדובר בעבירות שמבוצעות בתכנון ובתחכום רבים, עבירות שבצידן נזק כספי ללקוחות, עבירות שפוגעות באמון הציבור במי שמנהל את כספו, עבירות שפוגעות ביכולתו של שוק ההון לגייס כספים ממשקיעים מקרב הציבור משום מעשים כמו מעשי הנאשם שבפני."

כך נקבע בע"פ 4603/17 אדרי נ' מדינת ישראל (16.07.2019) (להלן - ענין אדרי בעליון) לענין התכליות העומדות בבסיס עבירת התרמית:

"האיסור על השפעה בדרכי תרמית על שערי ניירות ערך (שיכונה גם להלן: עבירת התרמית) הוא אפוא אחד הנדבכים שהונחו בחוק ניירות ערך לשמירה על הגינות המסחר בשוק ההון ועל אמון ציבור המשקיעים בו. עבירת התרמית נועדה להרתיע מפני יצירת עיוות בהליך קבלת ההחלטה של המשקיע הסביר, ולהבטיח לשם כך - כי מחיר השוק של נייר ערך פלוני ישקף את ההיצע והביקוש של אותו נייר, הנגזרים מערכו הכלכלי ותוחלת הרווח הצפוי מן ההשקעה בו (ראו גם ע"פ 5052/95 ואקנין נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 642, 655 (1996) (להלן: ענין ואקנין); יוסף ניצני ודניה קרת 'הבורסה לניירות-ערך והמערכת השיפוטית - הטיפול במניפולציה בניירות-ערך' עיוני משפט טו 609 (1999); זוהר גושן 'תרמית ומניפולציה בניירות ערך: תאומים לא זהים' משפטים ל 591, 598-600 (2000) (להלן: גושן). בצד האמור יש לזכור כי תכלית האיסור המנוי בעבירת התרמית אינה למנוע 'כל סיכון מהשקעות בשוק ניירות הערך. מטרתה היא להסיר סיכונים לא טבעיים שמקורם בעיוותים ובפערי מידע הקיימים בשוק'" [שם, פס' 8].

55. בהתאם לכל האמור לעיל, מצאתי לנכון להפריד בין הנאשמים, כדלהלן.

בבחינת מעשיו של ברמלי, הרי שמדובר בפגיעה חמורה ביותר בערכים המצויים בבסיס מערכת כלכלית מתפקדת ובהם - שמירה על רכוש, אמון בין צדדים לעסקה, שוויון בין משקיעים, שקיפות, אמון בין חברה לנושאי המשרה בה ועוד. ברמלי עשה שימוש ציני ביותר באמונם של המשקיעים בקרנות קלע, כמו גם באמונם של עובדי החברות שבשליטתו, כל זאת מטעמי בצע כסף, תוך התעלמות מוחלטת ממאות המשקיעים ששמו בו את אמונם. כל זאת, תוך ניסיונות ומאמצים להסתיר את מעשיו במטרה להמשיך ולהגדיל את מעגל קורבנותיו והיקף פגיעתו בהם.

אוסף לענין זה, כי ברמלי בחר לבצע מרבית ממעשי המרמה באמצעות אחרים - שלא בידיעתם. זוהי נסיבה משמעותית לחומרא, שכן החטאת האחר וסיבוכו בפלילים מהווה אינדיקציה נוספת לחומרת

המעשים ולנזקים שהביאו מעשיו של הנאשם.

בבחינת מעשיו של עופר, מצאתי שלמרות שאין מדובר בחומרה זהה למעשיו של ברמלי, הרי שלעניין האישום הרביעי בו הורשע עופר (עבירות מנהלים בחברה ועבירות הדיווח), הרי שמדובר במקרה ברור של הפרת החובות הבסיסיות ביותר של נושא משרה בחברה ציבורית. עופר הסתיר מידע משומרי הסף בחברה, אפשר שימוש בכספי החברה שלא לטובתה ושלא כדין, וכל זאת באופן נסתר ומבלי לכלול העברות אלה בדיווחי החברה כנדרש. משכך, לעניין אישום זה, הרי שמדובר בפגיעה חמורה בערכים המוגנים שבבסיס אותן עבירות.

ד.3.ב. פרמטר שתיים - מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות דומות

56. אסקור להלן את רמת הענישה הרלוונטית לעבירות המיוחסות לנאשמים, למול גזרי הדין השונים אשר ניתנו בעניינים דומים.

בית המשפט העליון בע"פ 8465/15 **בן זקן נ' מדינת ישראל** (12.09.2016) (להלן - עניין **מנופים**), חזר והדגיש פעם נוספת את עקרונות הענישה הראויים, כפי שאלה באו לידי ביטוי עוד בע"פ 9788/03 **מדינת ישראל נ' גולן**, פ"ד נח(3) 245, 250 (2004) (להלן - עניין **גולן**):

"העבריינות הכלכלית בתחומי החברה והכלכלה היא לרוב מתוחכמת, מסתייעת באמצעים מודרניים של הפקת מידע וקשה לגילוי. נזקיה קשים לחברה בכללותה, למשק הכלכלי ולאנשים הפרטיים הנפגעים ממנה במישרין. על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הרובצת לפתחה של העבריינות הכלכלית המתוחכמת, את היקף הקורבנות העלולים להיפגע ממנה, את הקושי והמורכבות שבאיתורה ואת ההוקעה הברורה של יסודות השחיתות וניצול עמדות הכוח, השליטה והמידע הכרוכים בביצועה".

ובהמשך:

"תוצאותיה ההרסניות של העבריינות הכלכלית והקלון הדבק במבצעה מחייבים את בתי-המשפט בהבעת מסר עונשי הולם אשר יבטא תכלית חברתית ברורה המבקשת למגר תופעות של ניצול כספי ציבור שהופקדו בנאמנות בידי גורמים ציבוריים למטרות העשרת הפרט אגב מעשי עבירה" [שם, עמ' 252].

בשורה ארוכה של פסקי דין שניתנו על ידי בתי המשפט מאז עניין **גולן**, בין היתר פסקי דין שניתנו על ידי בית משפט זה, נקבע העיקרון לפיו על בית המשפט להכביד את ידו על מבצעי העבירות של תרמית בניירות ערך וזאת כביטוי לסלידת החברה ולגינות התנהגות בלתי ראויה זו [ראו למשל: ת"פ (מחוזי ת"א) 51462-12-10 **מדינת ישראל נ' קאופמן** (24.10.2011); ת"פ (מחוזי ת"א) 29726-12-10 **מדינת ישראל נ' גורבץ** (29.04.2012) (להלן - עניין **גורבץ**)].

כך, נקבע בעניין **מנופים** שמסתמנת הכרה מתחזקת והולכת בחומרתן של עבירות כלכליות ובנזק שהן גורמות לפרט ולכלל וכן לגבי הצורך לצמצם את הפער בין הרטוריקה המחמירה בהתייחסות בית משפט לעבירות אלה,

לבין הענישה המקלה שהייתה נהוגה בעבר, כדלהלן:

"התכלית המרכזית המונחת בבסיס האיסור המופיע בהקשר זה כיום בסעיף 54(א) לחוק ניירות ערך, הינה 'הצורך בהגנה על אמן הציבור בכלל, ועל ציבור המשקיעים בפרט, בשוק ניירות הערך, בהגינות המסחר שבו, ביכולתו ובתקינותו [...] מטרת ההוראה בחוק היא גם לשפר את יכולתו של המשקיע הסביר לקבל החלטות על בסיס כל המידע הרלוונטי, תוך נטרול אותם גורמים שיש בהם כדי לעוות את המידע שבידי המשקיע [...]'" (ע"פ 5383/97 טמפו תעשיות בירה בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 568, 557 (2000); כן ראו: ע"פ 1027/94 זילברמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(4) 502, 515-514 (1999); זוהר גושן "תרמית ומניפולציה בניירות ערך: תאומים לא זהים" משפטים ל 591, 598-600 (2000) (להלן: גושן))" (שם, פס' 14).

57. כך גם, בהחלטת בית המשפט העליון בע"פ 4666/12 גורבץ נ' מדינת ישראל (08.11.2012) נקבע, כי ישנה חשיבות בולטת לענישה משמעותית בעבירות "צווארון לבן" וזאת, כיוון שחרף אופייה ה"נקי" של העבירה, הרי שהיא "מלוכלכת" לא פחות מעבירות אחרות, ולעיתים - נזקיה אף עולים על נזקי עבירות רכוש "מסורתיות" [ראו לעניין זה את גזר דינה של כב' השופטת אגמון-גונן, שניתן אך לאחרונה בת"פ (ת"א) 11062-04-19 מדינת ישראל נ ג דמן (14.02.2021)]. זאת ועוד, נקבע שבעבירות ניירות ערך קיימת פגיעה כפולה - הן בשוק בכללותו, על המשמעויות החברתיות הנובעות מכך, הן בכל אחד ואחד מהמשקיעים בשוק ההון.

וכך, גם בע"פ 4430/13 שרון נ' מדינת ישראל (31.03.2014) (להלן - עניין שרון), הדגיש כב' השופט דנציגר שאסור לטעות באופיין "הלבן והנקי" של העבירות הכלכליות שכן אלה נושאות נזקים חמורים פי כמה מעבירות הרכוש המסורתיות.

58. אשר לעניין שלפניי, והשלכתם של גזרי הדין אליהם הפנו הצדדים בכל הנוגע לקביעת מתחם הענישה הראוי בנסיבות המקרה דנן, מצאתי לנכון להבהיר בראשית דבריי, כי אין בידי לאמץ גישתם של הצדדים לעניין זה באופן מלא. ודוק, אין זו דרכו של בית משפט זה לבצע השוואה "טכנית" בין מאפייני המחמירים והמקלים של כל פרשה ופרשה, ויש לתת משקל גם לנסיבות הייחודיות של כל מקרה [ראו לעניין זה: רע"פ 4088/13 הדרי נ' מדינת ישראל, פס' 6 (11.06.2013); ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (05.08.2013)].

59. בהתחשב בכל אלו, אפנה עתה לסקור את הפסיקה הרלוונטית לענייננו, לצורך קביעת מדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות כגון אלו שלפניי.

אירוע ראשון - מעילה בכספי משקיעים

60. בהתחשב בנסיבותיו החמורות של מקרה זה, הפנתה המאשימה לפסיקה מחמירה, בה הוטלו עונשי מאסר ממושכים בגין עבירות מרמה שגרמו לנזקים של עשרות ומאות מיליוני שקלים. תחילה הפנתה המאשימה לגזר דינה של אתי אלון בפרשת הבנק למסחר, בע"פ 7075/03 אלון נ' מדינת ישראל (2006).

אותו עניין דובר במעשי מרמה וגניבה שהובילו לנזק של למעלה מחצי מיליארד שקלים לקופת המדינה; וכתוצאה

מכך, הורשעה אלון במעילה של כ-250 מיליון ש"ח מכספי לקוחות הבנק, במשך תקופה ממושכת. לנאשמת יוחסו עבירות שונות, בין היתר, קשירת קשר לביצוע פשע, גניבה בידי מורשה וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. על אלון נגזרו **17 שנות מאסר בפועל**, מאסר על תנאי וקנס בסך של חמישה מיליון שקלים. זאת, חרף העובדה, שבית המשפט הכיר בכך שעשתה את העבירות מתוך מצוקה קשה, על מנת לסייע לאחיה, ואת הרוב המכריע של הסכומים לא לקחה לכיסה.

בהשוואה בין אותו עניין לעניינו של הנאשם, מצאתי שסכומי המעילה דומים, וזאת למרות שהיקף הנזק בעניינה של אלון, כתוצאה מקריסת הבנק, היה גבוה באופן משמעותי. עוד יש ליתן משקל למניע בעניינה של אלון שנבחן כשיקול לקולא, שכן ביצעה את מעשיה, בין היתר, מתוך רצון להגן על אחיה וכתוצאה מהלחצים השונים שהופעלו עליה. זאת בשונה מנסיבות ההליך דנן בהם בצע הכסף הוא שהוביל את מעשי הנאשם.

הבדל משמעותי בין המקרים הוא השימוש בכספים - בעניינה של אלון, כלל הכספים נלקחו לשימוש אישי (בשים לב לנסיבות אותו משרה). בעניינו של הנאשם, השימוש בכספים נעשה באופן שאומנם חורג מהרשאת המשקיעים, אך בחלק מהכספים, כן נעשה שימוש עסקי במטרה להניב רווח.

61. עוד ניתן להשוות את ת"פ (ת"א) 40138-07 **מדינת ישראל נ' וייסמן** (15.07.2017) (להלן - עניין **וייסמן**), שם וייסמן, שכיהן כמשנה למנכ"ל בית השקעות הראל, ניצל את מעמדו ורכש בכספי החברה אופציות מעוף עבור חשבונות שפתח בשותפות סמויה. כתוצאה מפעילות זו חסרו 123 מיליון ש"ח בחשבון הנוסטרו של החברה. וייסמן הורשע בעבירות של גניבה על ידי מנהל, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, רישום כוזב במסמכי תאגיד, מרמה והפרת אמונים בתאגיד, קשירת קשר לביצוע פשע והלבנת הון. העונש שנגזר על וייסמן, במסגרת הסדר טיעון, הוא **10 שנות מאסר בפועל** ו-750,000 ש"ח קנס.

בבחינת היקף המעילה, כ-100 מיליון ש"ח מתוכם כ-16 מיליון ש"ח נמשכו שלא כדין וכ-82 מיליון ש"ח התקבלו במרמה - היינו, סכום נמוך באופן משמעותי מהיקף המעילה בעניינו של הנאשם. כמו כן, בבחינת הנזק, בעניין **וייסמן** נלקחו כספי נוסטרו של בית השקעות וזאת למול כספי חסכוניותיהם של משקיעים פרטיים. בבחינת השימוש בכספים, וייסמן השתמש בכספים לשימוש אישי בלבד; הנאשם כאמור השתמש בכספים, בין היתר, גם כחלק מפעולות עסקיות והשקעה בחברות שונות.

62. ת"פ 40368/07 **מדינת ישראל נ' בן ארי** (27.07.2010) - באותו מקרה, בן ארי, יחד עם אחרים, הציג מצגי שווא על מנת לזכות באמון משקיעים ולגנוב את כספם. הגניבה הייתה בהיקף של כ-62 מיליון ש"ח. בן ארי הורשע בעבירות של הלבנת הון, גניבה וקבלת גבר במרמה. העונש שנגזר עליו היה **10 שנות מאסר בפועל**, 150,000 ש"ח קנס ופיצויים לקורבנות בגובה 40% מהנזק שנגרם לכל אחד.

בהשוואה בין המקרים, היקף המעילה בעניינו של בן ארי נמוך באופן משמעותי; היקף המשקיעים גדול יותר (מה שגם מלמד על פגיעה פחותה בכל משקיע פרטי); ומשך הפעילות מצומצם יותר - כשנה. כמו כן, בבחינת השימוש בכספים, בן ארי עשה שימוש אישי בלבד בכספים, בעוד שכאמור הנאשם השתמש בכספים גם להשקעות עסקיות.

63. ע"פ 72/11 **חפץ נ' מדינת ישראל** (21.09.2011) (להלן - עניין **חפץ**) - באותו מקרה, חפץ, הולך שולל במשך שנים, כ-55 קורבנות שונים, מרביתם בני משפחה וחברים, להעביר לו כספים שונים בהבטחה שאלו ישקעו על ידו ויניבו תשואה גבוהה. בהמשך, הדפיס חפץ מסמכים שונים בהם פרט נתונים כוזבים בדבר ההשקעות, במטרה להוסיף ולהולך שולל את קורבנותיו. יצוין, כי במהלך השנים השיב חפץ 14 מיליון ש"ח

מתוך 29 מיליון ש"ח אותם קיבל. חפץ הודה במסגרת ההליך במעשים שיוחסו לו. בגין מעשיו דן אותו בית המשפט המחוזי ל-15 שנות מאסר, קנס של 1 מיליון ש"ח, ופיצוי בסך 6.5 מיליון ש"ח. בערעור, בית המשפט העליון הפחית את עונשו ל-**12 שנות מאסר**; וכן מאסר חלף קנס הועמד על שנה אחת במקום שלוש שנות מאסר.

בהשוואה בין המקרים, יש להדגיש שחפץ הודה במיוחס לו, זאת בשונה מברמלי. היקף המעילה בעניינו של חפץ נמוך באופן משמעותי ביותר, ומהווה פחות מעשירית מסכום המעילה בהליך דנן. כמו כן, חפץ נטל לכיסו את הכספים, בעוד שברמלי השקיע את מרבית הכספים לפי מודל עסקי - אולם, יש להדגיש שסכום הכספים אותו לקח לכיסו חפץ **נמוך** מהסכום אותו לקח ברמלי לכיסו האישי, שכן ברמלי הורשע בלקיחת 18 מיליון ש"ח לכיסו [פס' 355 להכרעת הדין].

64. ת"פ (מחוזי מרכז) 41697-10-13 **מדינת ישראל נ' צבר** (22.06.2014) - צבר הורשע על סמך הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בו הודה בכך שבמשך 15 שנה, שכנע אנשים שונים שנמנו בין לקוחותיו, קרובי משפחתו, חבריו ומכריו, מרביתם מבוגרים ופנסיונרים, להפקיד בידיו כספים לצורך השקעה תמורת תשואה גבוהה, ולהלוות לו כספים לצורך זה, והכל בכוונה להונות אותם, לקבל מהם במרמה את כספם, ולגנוב מהם סכומי כסף רבים. צבר "גייס" באופן זה כ-40 מיליון ש"ח, אך עקב התיישנות והחזר של חלק מכספי ההשקעה, הורשע בלקיחת כ-20 מיליון ש"ח בלבד. במסגרת גזר הדין פורט שהנאשם לקח מכספי ההשקעה לכיסו, וכן השתמש בהם כדי להציג מצג שווא של ריבית בעבור ההשקעה. בגין מעשים אלו נגזר על צבר **8 שנות מאסר בפועל**, וכן פיצוי לקורבנות העבירה.

בהשוואה בין המקרים, צבר מעל בסכום המהווה **כעשירית** מסכום המעילה בהליך דנן; כמו כן, גם הוא לא לקח את כל הכספים לכיסו אלא השתמש בחלקם כריבית ליתר קורבנותיו, אך לא השתמש בכספים לפי כל מודל עסקי וזאת, בשונה מברמלי. כמו כן, המעילה נמשכה פרק זמן ממושך ביותר, וגם בעניין זה מרבית מקורבנות העבירה היו משקיעים "לא מתוחכמים" שהשקיעו את מיטב חסכונותיהם.

65. ת"פ (ת"א) 44540-06-12 **מדינת ישראל נ' מזרחי** (04.07.2013) (ערעור ובקשה לדיון נוסף נדחו) - מזרחי הורשע בגיוס כספי משקיעים במרמה וזיוף ושימוש פסול בהם כריבית ליתר קורבנותיו ולשימוש האישי. בתקופה הרלוונטית, שנמשכה כ-5 שנים, מעל מזרחי בכ-47.6 מיליון ש"ח אותם גזל מכ-84 משקיעים. מזרחי הורשע, על פי הודאתו, ונידון ל-**12 שנות מאסר**; 18 חודשי מאסר על-תנאי; וקנס בסך ₪ 300,000 או 9 חודשי מאסר תמורתו. זאת לצד חיוב בפיצוי נפגעי העבירה.

בהשוואה למקרה דנן, מזרחי מעל בסכום נמוך באופן משמעותי מסכום המעילה בהליך דנן. יודגש לעניין זה, שבשני המקרים נעשה בכספי המעילה שימוש גם לצורך תשלום ריביות למשקיעים, אך זהבי לא השתמש בכספים לפי כל מודל עסקי וזאת, בשונה מברמלי. כמו כן, מזרחי הורשע במסגרת הסדר טיעון והודה במיוחס לו, בשונה מברמלי; וכן, בשני המקרים המעילה נמשכה פרק זמן ממושך של מספר שנים.

66. **בהתאם לכך, נראה שהפער המשמעותי בין המקרים לעיל עוסק בהיקף המעילה (שבעניינו היה גבוה ביותר) ובשימוש הכספים בעניינו של הנאשם (כך למרות שנעשה בכספים שימוש באופן שחורג מהרשעתו בהם, כן נעשה בהם גם שימוש עסקי במיזמי קבוצת רוביקון השונים).**

אירוע שני - הצעה לציבור ללא תשקיף והטעיית רשות ניירות ערך

67. בת"פ 4709/03 **מדינת ישראל נ' סטפן** (11.10.2004) הורשעו הנאשמים בביצוע עבירה של הצעת ניירות ערך לציבור בלא תשקיף שהרשות התירה את פרסומו בכוונה להטעות משקיע סביר [ערעור על גזר הדין נדחה: ע"פ (ת"א) 70267/05 **עמוס נ' פרקליטות מחוז ת"א-מיסוי וכלכלה** (26.11.2006); רע"פ 2522/07 **עמוס נ' מדינת ישראל** (26.11.2006)]. בית משפט גזר על הנאשם המרכזי אותו עניין **20 חודשי מאסר וקנס**.

68. בת"פ (ת"א) 3933-08-10 **מדינת ישראל נ' טי.אר.די אינסטרומ. בע"מ** (16.05.2019) [יצוין, כי ערעור על גזר הדין עודנו תלוי ועומד] - הורשעו הנאשמים בעבירות אי-דיווח, אי-הגשת דיווח מיידי בכוונה להטעות משקיע סביר, והכללת פרט מטעה בדוח הכספי ובדוח הדירקטוריון בכוונה להטעות משקיע סביר.

בגין מעשים אלו **נקבע מתחם ענישה של 14-24 ועונש מאסר בן 14 חודשים** לאחד הנאשמים; וכן, מתחם ענישה של 12-24 חודשים ומאסר בן 8 חודשים לנאשם נוסף, זאת במסגרת הליך גישור; ועונש של 4 חודשי מאסר שרוצו בדרכ של עבודות שירות, במסגרת הסדר טיעון.

בהשוואה בין המקרים מצאתי שבשני המקרים נעשה שימוש בכספי משקיעים שלא למטרה שלשמה גויסו. כמו כן, הנאשמים בעניין זה היו נושאי משרה בכירים בחברה. בשונה מההליך דנן, אותו עניין הורשעו הנאשמים בעבירות בעניין התשקיף בלבד, וכן כמפורט לעיל, חלקם במסגרת הליכי גישור או הסדר טיעון.

69. כן מצאתי לנכון להזכיר את דנ"פ 2243/99 **ריין נ' מדינת ישראל** (30.05.1999). אותו עניין הורשע הנאשם, שהיה דירקטור ובעל מניות בחברה שהתעתדה לצאת בהנפקה, בכך שלקראת ההנפקה, החל במכירת מניות החברה שהיו ברשותו. אולם, לא דיווח הנאשם לחברה על מכירות אלו במועדן, ובתשקיף ההנפקה הופיע נתון לא נכון אודות כמות המניות של החברה שהיו בהחזקתו; זאת, שעה שהוא עצמו חתם על התשקיף. הנאשם הורשע בכך, שאי-הדיווח בזמן לחברה, כמו גם החתימה על התשקיף בהכילו מידע לא נכון אודות החזקותיו, נעשו בכדי להטעות משקיע סביר. על הנאשם באותו עניין נגזרה **שנת מאסר בפועל, וקנס בסך 90,000 ש"ח**.

יש להדגיש, כי בהשוואת פסק הדין לענייננו, יש להתחשב במועד מתן גזר הדין שנעשה לפני זמן רב ויש לתת משקל להחמרה בענישה כמו גם לתיקון חוק העונשין שנחקק לאחר פסק דין זה.

אירוע שלישי - משיכת כספים מחברה ציבורית

70. בעניין זה מצאתי לנכון להפנות לגזר דיני בת"פ (כלכלית) 44959-08-14 **מדינת ישראל נ' רובינסון** (13.07.2016) [ערעור נדחה במסגרת ע"פ 5836/16 **רובינסון נ' מדינת ישראל** (07.01.2018)].

הנאשם באותו עניין, רובינסון, הורשע לאחר שמיעת ראיות בעשרות עבירות של קבלת דבר במרמה; מרמה והפרת אמונים בתאגיד; עבירות מנהלים ועובדים בתאגיד; וכן, שיבוש מהלכי משפט. בגין מעשים אלו נגזר על הנאשם עונש של **15 חודשים מאסר בפועל וקנס בסך מיליון וחצי ש"ח או 12 חודשי מאסר**. יצוין, כי במסגרת הערעור על גזר הדין מצא בית המשפט לנכון להפחית את עונשו של הנאשם ל-11 חודשי מאסר. זאת, בשים לב לגילו המתקדם, לשיהוי שבהגשת כתב האישום ולחלופי הזמן.

בבחינת ההשוואה בין המקרים, בנסיבות המקרה דנן הורשעו ברמלי ועופר בעבירות של היעדר דיווח ועבירות נושא משרה בתאגיד. כמו כן הורשע ברמלי, בעבירה של גניבה בידי מורשה (עקב העברת כספים בסך של כ-2.5 מיליון ש"ח לחברה בשליטתו).

71. ת"פ (ת"א) 52660-03-14 **מדינת ישראל נ' קליינר** (19.10.2014) - נדון עניינו של סמנכ"ל כספים וחבר דירקטוריון בחברות שונות, שביצע עסקאות בין חשבונות הפרטי לבין חשבונות שניהל עבור אותן חברות. בגין מעשיו הורשע הנאשם, בתום הליך הוכחות, בעבירות לפי חוק ניירות ערך, עבירות מרמה והפרת אמונים בתאגיד, עשרות עבירות גניבה בידי מנהל ועשרות עבירות גניבה בידי מורשה. נקבע **מתחם ענישה של 4-2 שנות מאסר, ועל הנאשם נגזרו 18 חודשי מאסר**, תוך חריגה מהמתחם בשל שיקולי שיקום.

72. ע"פ 5718/16 **זהבי נ' מדינת ישראל** (21.11.2016) - אותו עניין הורשעה זהבי בגין ריבוי עבירות של גניבה בידי עובד, זיוף בכוונה לקבל דבר בנסיבות מחמירות, רישום כוזב במסמכי תאגיד, ושימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות. זאת, בתוך **מתחם שנע בין 20-60 חודשי מאסר**. זהבי עבדה כמנהלת חשבונות, ותוך שימוש בסמכויות שניתנו לה מתוקף תפקידה, גנבה במשך כשנה וחצי מהחברה, סכום כולל של 971,349 ש"ח בדרך של העברות בנקאיות מחשבון הבנק של החברה לחשבונות בנק בבעלותה ולחשבונות של צדדים שלישיים. בגין מעשים אלו, הוטל על זהבי עונש של **24 חודשי מאסר וקנס**. במסגרת ערעור על גזר הדין, נמצא להפחית את עונשה ל-14 חודשי מאסר וזאת בשים לב להליכי שיקום אותם החלה; הודאתה המוקדמת; העובדה שפצתה את החברה; ובשים לב לנסיבותיה האישיות והמשפחתיות.

73. לאחר שבחנתי את מדיניות הענישה, אפנה לבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, וזאת במטרה לקבוע את מתחם הענישה הראוי בנסיבות המקרה שלפניי.

ד.3.ג. פרמטר שלוש - נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

הנאשם 1

היקף המעשים וריבויים

74. מעשיו של ברמלי נעשו למעשה בכל התקופה הרלוונטית לכתב האישום ונמשכו כשלוש וחצי שנים, זאת בשים לב לקביעתי לפיה **מעולם** לא הייתה כל כוונה לבצע השלמת הון ל-72 שעות בקרנות קלע.

במסגרת פעילות הקרנות, גויס סכום עתק של כ-340 מיליון ש"ח ממנו הועברו כ-240 מיליון ש"ח לחברות בבעלות הנאשם ו-100 מיליון ש"ח הועברו למשקיעים במטרה לאפשר את המשך פעילות קבוצת רוביקון. כספים אלה הועברו ממאות משקיעים, שהשקיעו את חסכוניהם בהתבסס על ההטעיה האמורה.

במסגרת מעשים אלו פעל ברמלי בדרכים שונות ומתוחכמות למשוך משקיעים רבים ככל הניתן, וזאת ללא כל הגבלה, תוך עידוד ומתן תמריצים למגייסי הקרנות שימשיכו לגייס כמות משקיעים גדולה ככל הניתן. כך, מעשים אלו הגיעו לשיאם בחודש מרץ 2014 שם גויסו 85 משקיעים בחודש אחד בלבד, כמעט פי 3 מההגבלה השנתית, כאשר ניתנו עמלות ותמריצים גבוהים ביותר לכלל המגייסים. כל זאת, כאשר ברמלי העיד על עצמו שהכיר היטב את כמות המשקיעים בקרנות קלע - היינו, היה מודע באופן מלא להיקף מעשיו.

התחכום שבמעשי הנאשם

75. כפי שפירטתי בהרחבה במסגרת הכרעת הדין, מעשיו של ברמלי התאפיינו בתחכום ותכנון רב. כך, במשך שנים, פעל ברמלי באמצעות חברות שונות, כאשר רבות מהן לא נרשמו על שמו, כדי להטעות ולהונות מאות משקיעים.

ברמלי פיתח שיטות שיווק רבות ומתוחכמות במטרה למשוך משקיעים רבים ואף קיים שיחות אישיות עם רבים מהם. כמו כן, ברמלי פעל פעמים רבות באמצעות עובדיו, שלא ביודעין פעלו אף הם כחלק ממנגנון ההטעיה.

ביטוי נוסף של תחכום השיטה אותה הפעיל ברמלי מתבטא בהקפדה על תשלום הריבית החודשית למשקיעים, וזאת כחלק ממנגנון השיווק שנועד למשוך משקיעים חדשים ולספק תחושת ביטחון למשקיעים הקיימים. בעניין זה יש להוסיף את פעולות ההטעיה והזיוף השונות אותן ביצע ברמלי במטרה להטעות את רשות ניירות ערך ואת שומרי הסף שפעלו בקבוצת רוביקון.

זאת ועוד, העובדים בקבוצת רוביקון העידו שברמלי הנחה שתהיה "חומה סינית" בין החלקים השונים בקבוצה, והונהג מידור כבד, כך שמי שידע מהיכן הגיעו הכספים לא היה בתקשורת עם מי שהיה אמון על חלוקתם. בנוסף, באותם מקרים בהם מי מהעובדים החל לנסות לקבל מידע נוסף לגבי הפעילות בקבוצת רוביקון, הביא ברמלי לעזיבתו את החברה. כך היה למשל בעניינה של קוגמן שהחלה להפנות לברמלי שאלות באופן שהוביל לכך, שאמר לה שהיא איננה יכולה לשמש עוד כאשת אמון, ועל כן עליה לעזוב את החברה - אך דרש, כי תסתיר את הסיבה האמיתית לכך וכן הציע לה לצאת לחופשה בחו"ל על חשבונו [פס' 231 להכרעת הדין].

מידת הנזק שנגרם לקורבנות העבירה

76. תחילה יש להדגיש, כי כאינדיקציה ברורה לנזק שנגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם, טענה ב"כ המאשימה כי המפרק אשר מונה לקבוצת רוביקון, אישר כי מצבת תביעות החוב שהוגשה בתיק הפירוק עולה על כ-300 מיליון ש"ח.

לעניין הנזק שנגרם לקורבנות העבירה נטען, כי יש לבחון את 340 מיליון ש"ח שגויסו אך לשקול גם כ-100 מיליון ש"ח שהוזרמו למשקיעי קרנות קלע, כמו גם ליתר הסכומים שמומשו על ידי הנאשם. אולם, נטען שיש לבחון שיקול זה באופן מופחת וזאת כיוון שהנאשם השתמש בכספים אלו תחילה כדי לפרוע את היתרה בחשבונו האישי למול רוביקון.

מנגד נטען על ידי הנאשם, כי בשים לב לפסקה 325 להכרעת הדין, הרי שאין מחלוקת בין הצדדים כי 100 מיליון ש"ח נותרו בקופת קרן קלע. בהמשך לכך, ביקש הנאשם לטעון שכ-100 מיליון ש"ח **נוספים** מומשו סמוך לתחילת החקירה. עוד נטען, שסכום זה אינו במחלוקת כלל וזאת בהתבסס על פסקה 244 לסיכומי המאשימה.

ראשית, בחינת הסכומים שהוצגו על ידי הנאשם מראה שמדובר בהצגה חלקית ביותר. כך, בפסקה 325 להכרעת הדין נקבע, כי **"240 מיליון ש"ח הועברו לרוביקון - ואילו יתרת הכספים שימשה לתשלום ריביות ופדיונות משקיעים, כמו גם לפעילותה השוטפת [חוו"ד מרום, 17-18]"**; בפסקה 243 לסיכומי המאשימה [נראה שזו הפסקה אליה התכוון ב"כ הנאשם - ח.כ.]. נטען, כי **"כפי שמראה מרום בחוו"ד (ת/953, עמ' 17-18, 21) מתוך כ-340 מיליון ש"ח שגויסו... מעל 240 הועברו לרוביקון"**.

היינו, שני טיעוני הנאשם באים להתבסס על אותה הפנייה בחוות דעת מרום, שנעשתה בעמודים 17-18. אכן, בחינת חוות הדעת בעמודים אלה מלמדת, כי כ-84 מיליון ש"ח לא הופנה להשקעות אלא שימשו לביצוע תשלומים למשקיעים ולגלגול הלוואות (פירעון הלוואות קיימות ונטילת הלוואות חדשות). בהתאם לכך, הרי שקיימת חפיפה בין טענות אלה.

זאת ועוד, יש להדגיש כי בסעיף 243 לסיכומי המאשימה, אליו ביקש להפנות הנאשם, צוין כי כ-84 מיליון ש"ח שולמו לתשלום ריביות ופדיונות, ויתר הסכום שולם ל-"פעילות שוטפת או הגדלת יתרות המזומן בקלע" ולכן, אף יש קושי לבחון את כלל הסכום האמור ככספים ש"הושבו" ונראה שהכוונה הינה לסכום של כ-84 מיליון ש"ח בלבד, כאמור בחו"ד מרום [עמ' 17].

שנית, לא מצאתי לקבל את טענות הצדדים לפיהן הכספים שנלקחו ממשקיעי קרנות קלע למטרת השקעה, אולם למעשה הועברו כתשלום בגין הריבית החודשית לכלל המשקיעים, למעשה "הוחזרו". ודוק, העובדה שכספים הועברו למשקיעי הקרנות, אינה אומרת שכספים אלו "הוחזרו" - המשקיעים השקיעו את כספיהם בקרנות קלע במחשבה שאלו יניבו רווח מובטח ויושקעו למטרה מסוימת. בהתאם לזאת, עלינו לבחון לכאורה שני ראשי נזק נפרדים - התשואה החודשית וכספי ההשקעה. בחינה זו מלמדת למעשה, שאין בתשלום הריבית החודשית, עליה התחייב ברמלי כלפי המשקיעים, כ"החזר" של הכספים בהם מעל.

יודגש, כי ניתן לבחון סכום זה כ"החזר" מסך הנזק שנגרם, אולם סכום זה אינו 340 מיליון ש"ח. קרנות קלע וחברת רוביקון גייסו 340 מיליון ש"ח, בהתאם לכך, סכום הנזק בהתחשב בריבית שהובטחה (בשים לב להסכם הפרטני מול כל משקיע) הינה סכום הגבוה מסכום הגיוס באופן משמעותי. ככל שתתקבל טענת הנאשם, ניתן יהיה להפחית מסכום זה את אותם כספים שהועברו לצורך החזר הריבית למשקיעים.

שלישית, כל הדיון לעיל הינו בנזק "הישיר" למשקיעי קרנות קלע. אולם, יש להתחשב בכך שמעשי הנאשם הביאו לקריסת קבוצת רוביקון כולה, מה שהביא לנזקים עקיפים נוספים לחברות שונות, משקיעים, עובדים וספקים, שכעת נדרשים לעמוד בסדר הנשייה על מנת לנסות ולצמצם את נזקיהם הרבים.

בעניין זה, דומה כי יפים דברי ב"כ הנאשם שביקש לבדל את נסיבות המקרה דנן מעניינה של **אתי אלון**, וזאת עקב הנזקים העקיפים ממעשיה שהביאו להתמוטטות הבנק למסחר. אם אקבל גישה זו, הרי שיש לבחון גם את הנזקים העקיפים שקרו כתוצאה ממעשי הנאשם ובהם, התמוטטות קבוצת רוביקון.

חמישית, לא נעלמו מעיני טענות הנאשם לעניין כספים בשווי של כ-19 מיליון ש"ח אותם מימש הנאשם במטרה לנסות ולהחזיר חלק מחובותיו. לעניין זה הפנה הנאשם לפסקה 326 להכרעת הדין, שם קבעתי שאכן מומשו נכסים בשווי של כ-11 מיליון ש"ח.

בהתאם לזאת, מצאתי שבנסיבות המקרה ניתן להתייחס למלוא סכום הכספים שגויס כאינדיקציה לגודל הנזק אותו גרם ברמלי במעשיו, זאת בשים לב לכך שסוגיית הנזק לא לובנה באופן מלא במסגרת הכרעת הדין. כך, מחד גיסא, מצאתי שישנם נזקים נוספים, ישירים כמו גם עקיפים שמעשיו של ברמלי הביאו למימושם; ומאידך גיסא, מוכן אני לקבל במידה מסוימת שחלק מהמשקיעים הספיקו למשוך את כספי השקעתם, אף אם מדובר בסכום מצומצם ביותר, שלא הוכח במסגרת הליכים אלו; וכן לעניין זה, כי הנאשם מימש נכסים בשווי של כ-19 מיליון ש"ח. זאת, בשים לב לכך ששיקול הנזק הוא שיקול אחד מתוך מכלול השיקולים שעומדים לנגד עיני בבואי לקבוע את מתחם הענישה.

שיטת, טענה נוספת שהעלה הנאשם הן במסגרת הכרעת הדין, הן במסגרת הטענות לעונש, היא כי לולא חקירת רשות ניירות ערך, לא הייתה קורסת קבוצת רוביקון, וכנראה שהנאשם אף לא היה מורשע.

תחילה, אינני מקבל טיעון זה כלל ועיקר. כך, אף אם הקריסה אכן הייתה התוצאה של חקירת הרשות, הדבר אינו מעלה ואינו מוריד שכן זוהי חובת רשויות החוק לפעול לאכיפתו, ומעשי ברמלי וקבוצת רוביקון חרגו בבירור מהמותר בדין. זאת ועוד, גם לגופה מצאתי לדחות טענה זו, וזאת בהתאם לקביעותי במסגרת הכרעת הדין. אותו עניין קבעתי, שהנאשם לא עמד בנטל ההוכחה בעניין טענת הגנה זו וכן, כי בחינת חו"ד מרום, כמו גם הדוחות אותם הכינה ר"ח החברה - ניקול מלכא, מלמדים בבירור שהיו גורמים נוספים שסיכנו באותה העת את יכולת הפירעון מול המשקיעים, וכי היה צפוי ברוביקון הפסד תפעולי של כ-71 מיליון ש"ח בשנת 2015 [פס' 393 להכרעת הדין].

מכל אלה, אזי בין כך ובין אחרת - ואף נצעד אחר תחשיבי הנאשם לעניין אומדן הנזק (היינו, החזר הסך של 100 מיליון ש"ח ומימוש של עשרות מיליוני שקלים - תחשיבים ונתונים שלא הוצגו בפני בית המשפט), הרי שלא יכולה להיות כל מחלוקת כי הפעילות התרמיתית בה הורשע הנאשם, הובילה להפסד של מאות מיליוני שקלים; וגרמה למשקיעים לנזק לכיסם בסך של מאות מיליוני שקלים.

הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה

77. בבחינת נסיבות המקרה, מצאתי שלא היו כל לחצים חיצוניים או נסיבות חיצוניות שהביאו את הנאשם לביצוע מעשי המרמה בגינם הורשע. כך, הסיבה היחידה שעמדה לנגד עיני הנאשם בביצוע מעשיו הייתה בצע כסף. כפי שצינתי לעיל בהרחבה וכפי שהוכרע במסגרת הכרעת הדין, מהרגע הראשון היה ידוע שאין כל תכנית לביצוע "השלמת הון ל-72 שעות" במסגרת קרנות קלע ומשכך, כל כוונתו של ברמלי הייתה למשוך משקיעים בהבטחות שווא, במטרה להשיא את רווחיו, תוך העברת כל הסיכון לכתפי המשקיעים. כל זאת כאמור, ללא ידיעתם ובוודאי שללא הסכמתם.

הנאשם 5

היקף המעשים וריבויים

78. בעניינו של עופר ניתן לתחום את המעשים באופן ברור למדי - מדובר בשתי משיכות כספים כל אחת בסכום של 1,370,000 ש"ח. סכום זה היווה אותה תקופה למעלה ממחצית מהונה של קלע הציבורית. המשיכות נעשו בפרק זמן של כחודש ימים.

התחכום שבמעשי הנאשם

79. העברות הכספים נעשו בתחכום רב. כך, סכום ההעברה הוגבל כדי למנוע את גילויין על ידי יתר הגורמים המפקחים בחברה, בדגש על פיצול המשיכות כדי שאלו לא יעברו את הרף הדורש דיווח בחברה - 2 מיליון ש"ח. כמו כן, ביצוע ההעברות נעשה בסתר ותוך מניעת ידיעתה של מנכ"לית החברה - צירט.

אוסף לעניין זה, כי לא נעלמו מעיני טענותיו של עופר, לפיהן עיקר התכנון בעניין זה הוא של ברמלי; שכן, אף הוא נפל קורבן למעשיו ולמניפולציה שנעשתה על ידו.

מידת הנזק שנגרם לקורבנות העבירה

80. בעניין זה מצאתי דווקא שמדובר בשיקול לקולא. כך, למרות שכפי שקבעתי במסגרת הכרעת הדין, הכספים לא הוחזרו כתוצאה ממעשיו של עופר וכן הועמדו בסיכון גבוה ביותר עקב המשיכות; הרי שיש מקום להתחשב במסגרת קביעת מתחם הענישה, כך שכל הכספים הוחזרו לחברה.

הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה

81. עופר היה נושא משרה בחברה, וכפי שעולה מחומר הראיות שהוצג לפני, מצאתי שאכן ביצע את מעשיו כתוצאה מבקשות ולחצים שהופעלו עליו על ידי ברמלי.

ד.3.ד. מתחם העונש ההולם

82. לאחר שנדרשתי שלושת הפרמטרים הקבועים בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, אפנה לקבוע את מתחם הענישה בעניינו של כל נאשם, זאת בשים לב להפרדת האירועים, אותה קבעתי לעיל.

בעניינו של ברמלי

83. בהתאם לאמור לעיל, מצאתי להלן לקבוע שלושה מתחמי ענישה נפרדים בעניינו של ברמלי:

א. אירוע ראשון: 10-16 שנים.

ב. אירוע שני: 1-2 שנים.

ג. אירוע שלישי: 6-18 חודשים.

בעניינו של עופר

84. בהתאם לאמור לעיל, מצאתי להלן לקבוע מתחם ענישה אחד בעניינו של עופר: 6-12 חודשים.

ד.4. השלב השלישי - גזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם

85. נקבע לא פעם, כי מלאכת גזירת העונש היא כקריעת ים סוף [ע"פ 1399/91 ליבוביץ' נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(1) 177, 180 (1993)].

לא בלב קל ולא בנקל יורה בית משפט על הטלת עונש מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריה על נאשם בפלילים, קל וחומר על נאשם בעל משפחה, כאשר משפחתו הגיעה ודיברה לפני על הקשיים הרבים והשונים עימם נאלצה להתמודד כתוצאה מההליך המשפטי. אולם, משקבע בית המשפט העליון בשורה ארוכה ועקבית של פסקי דין בדבר הצורך בהטלת עונש ראוי והולם על מבצעי עבירות כלכליות; ומשפרטתי בפרק הקודם את מדיניות הענישה המחמירה שמכתיב בית המשפט בכל הנוגע לעבירות אלה - הרי שחרף העובדה שהענישה לעולם היא אינדיבידואלית, בית המשפט מחויב לאמץ את הגישה שמבכרת את האינטרס הציבורי על פני האינטרס האישי של הנאשם ומעמידה אותו בקדמת הבמה. בתוך כך, אין מנוס מהטלת עונש ההולם את חומרת המעשים, באופן מרטיע, אך בה בעת, באופן שאינו מתעלם מנסיבותיו האישיות של הנאשם.

לעניין זה מצאתי שיש להדגיש, כי על אף שלכאורה מדובר בעבירות כלכליות ומשכך הנזק בגין הינו בדמות נזק כלכלי "בלבד", יש לחזור ולהדגיש כי פעולותיהם של הנאשמים הביאו לפגיעה כלכלית במאות משקיעים. פגיעה כלכלית זו מגלמת בתוכה פגיעה נוספת - משמעותית - ביכולתם של קורבנות העבירה להעניק לעצמם ולבני משפחתם ביטחון, חינוך, בריאות, מגורים וחיים בכבוד. בבואו של הנאשם לייצר השקעה "חסרת סיכון", ביקש הנאשם, הלכה למעשה, לסכן את הכספים אותם ביקשו המשקיעים לשמור מכל משמר - הכספים אותם שמרו, לעיתים משך עשרות שנים, כדי להבטיח את חייהם וחיי ילדיהם בכבוד וברווחה.

86. בהתאם לאמור, ובהתאם לקבוע בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, במסגרת השלב השלישי, לצורך קביעת העונש המתאים שראוי להטילו על הנאשם, נדרש בית המשפט להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40יא לחוק. אבחן נסיבות אלה, במקרה שלפניי.

87. אוסיף, כי בבואי לגזור את עונשם של הנאשמים, עמד לנגד עיני עיקרון הבסיס המבוטא בסעיף 40ג(ג) לחוק העונשין - עיקרון ההלימה. כך, גם כשהפרדה בין אירועים שונים מביאה לקביעת מתחמי עונש שונים, יש לוודא כי העונש הכולל הנגזר על נאשם בסופו של יום הולם את אשמו, לקולא או לחומרה [ראו למשל: עניין **אדרי בעליון**, פס' 34].

ד.4.א. הנאשם 1 - ברמלי

פגיעת העונש בנאשם ובמשפחתו, הנזק שנגרם לו מביצוע העבירות וההרשעה

88. הנאשם, תואר על ידי משפחתו ומכריו השונים, כאיש משפחה, אוהב וערכי שהיה עוגן למשפחתו הקרובה כמו גם לבני המשפחה סביבו. כך הסבירו בני משפחתו של הנאשם, כי לאחר מות אביו, היווה הוא עבורם עוגן בטוח אליו יכלו לפנות ובו ביקשו להיעזר.

בהמשך לדברים אלו תיארו הנאשם ובני משפחתו, כי ניהול ההליך הפלילי כנגד הנאשם הקשה רבות על משפחתו ועליו; וכן, כי ריחוקו מהמשפחה הקשה ביותר עליהם באופן כלכלי ונפשי, במיוחד על ילדיו הקטנים.

בעניין זה מצאתי לנכון להוסיף, כי לצד הפגיעה הקשה במשפחתו של הנאשם כפי שזו הוצגה על ידי משפחת הנאשם באופן כנה ונרגש לפניי; אינני יכול להתעלם מכך שברמלי עצמו בחר לערב את משפחתו בכך שבחר לרשום חלק משמעותי מהחברות בשליטתו על שם אשתו, כך גם נראה שימוש ועירוב נוסף של בני משפחתו בהשקעותיו, בהלוואותיו, במשיכות כספים שונות ועוד. גם בחירה זו של הנאשם עמדה לנגד עיני.

עוד מצאתי לנכון להוסיף, כי בני משפחת הנאשם, כמו גם הוא עצמו, פירטו בהרחבה על הקושי שנבע ממעצרו הפתאומי של הנאשם. חשוב בעניין זה להפריד בין נסיבות אותו מקרה, שאינן נוגעות לנסיבות ענייניו, לנסיבות המקרה דנן.

עבר פלילי

89. ברמלי טען, כי עברו הפלילי נקי [סעיף 40יא(11) לחוק העונשין]. אכן, לכאורה עברו של הנאשם נקי, אולם מקום בו מדובר במסכת ארוכה ביותר של עבירות שנמשכה כשלוש וחצי שנים, ונעשתה במחשבה מקדימה ותחכום רב, לא מצאתי שיש מקום לתת משקל לנסיבה זו [ע"פ 1605/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פס' 43].

.(27.08.2014)

חלופ הזמן

90. המעשים בהם הורשע הנאשם החלו בשנת 2012 והמשיכו עד שנת 2015. לטענת ברמלי, מקום בו ההליך המשפטי בעניינו נמשך במשך למעלה מחמש שנים, ובשים לב לחלופ הזמן ממועד ביצוע העבירות, יש להתחשב בכך לעניין גזירת עונשו.

כתב האישום הוגש ביום 26.06.2016, היינו כשנה וחצי לאחר האירועים שביסוד ההליך דנן. בנסיבות המקרה, בהן מדובר בתשתית עובדתית מורכבת ומסואבת, עם מאות מוצגים ומאות עדים, מצאתי שמדובר בפרק זמן סביר בהחלט.

כמו כן, לא נעלמה מעיני דרך ניהול ההליך על ידי הנאשם וזאת לכל אורכו. ודוק, לנאשם זכות מלאה לנהל את ההליך בעניינו בדרך הראויה בעיניו, ובכך להחליף את בא כוחו (בכפוף לאישור בית המשפט) ולהגיש בקשות שונות בהתאם לשיקול דעתו ושיקול דעת באי כוחו, וזאת למרות שמשמעות התנהלות זו היא עיכוב ההליך [ראו למשל התייחסותי לסוגיה זו במסגרת החלטתי מיום 19.01.2021]. אולם, לא ניתן בשלב זה, לנסות ולהיתלות בכך כדי לטעון לאי-ודאות עקב הימשכות ההליך וזאת כשיקול לקולא בגזירת העונש. בהתאם לזאת, מצאתי שיש ליתן משקל מופחת לשיקול זה בעניינו של הנאשם.

הרתעת הרבים

91. בעבירות כלכליות בכלל ובעבירות ניירות ערך בפרט, בייחוד נוכח הפגיעה בערכים המוגנים ועל מנת למגר במידת האפשר את התופעה של עבריינות בשוק הון, יש ליתן לאינטרס של הרתעת הרבים את המשקל המתחייב.

יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט רובינשטיין בע"פ 677/14 דנקנר נ' מדינת ישראל, פס' לח'-לט' (17.07.2014) (להלן - עניין דנקנר בעליון):

"לטעמי, גם מי שאינו סבור כי הרתעת הרבים, אולי להבדיל מהרתעת היחיד, פועלת ככלל בעבריינות ה'קלאסית' של רצח, שוד ואונס, חבלה ודומותיהן (ראו ע"פ 7534/11 מזרחי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2013), פסקה ג' לחוות דעתי), יוכל לסבור כי יש לה סיכוי בעבירות כלכליות, מכל מקום של 'הצווארון הלבן'. המתכנן עבירות - או שמא נאמר 'מתחמק' - ושומע כי דינו עלול להיות מאסר, אולי יחשוב פעמיים.
[...]

כאמור, נדמה כי בענייננו עונש הרתעתי נועד להרתיע לא רק את המערער עצמו בלבד במבט לעתיד, אלא לא פחות את הרבים, ובעיקר - כפי שציין בית המשפט המחוזי - את המכהנים בתפקידים בכירים בתאגידים, לבל ימעלו אלה באמון שניתן בהם. דווקא כלפי אנשים נורמטיביים בבסיסם המתכננים את מעשיהם, אולי יכלול ה'תכנון' גם את הסיכון שבהעמדה פלילית לדין".

עת עסקינן בעבירות ניירות ערך כבמקרה דנן, אין מדובר בפעילות שמתבצעת "בלהט הרגע", זאת במיוחד בנסיבות כבענייננו בהן מדובר בעבירות הדורשות חשיבה ותכנון רב, אשר בוצעה בתשומת לב ובהקפדה משך שנים. הדעת נותנת שנאשמים כאלה מחשבים את מידת הסיכון והסיכוי בטרם קבלת ההחלטה על התוואי והדרך שבה נקטו, כאשר הסיכון של חשיפת מעשיהם והחשש מפני ההליך הפלילי שעלול להינקט כנגדם, לרבות הענישה שתוטל במסגרתו, בוודאי מקבלים משקל משמעותי בשיקוליהם.

שיקולי שיקום

92. לעניין זה אציין בקצרה, כי שיקולי שיקום אינם רלוונטיים בעניין עבירות כלכליות אשר מבוצעות על ידי אזרחים נורמטיביים [ת"פ (כלכלית) 23192-10-11 **מדינת ישראל נ' שרון נתנאל** (19.05.2013)]; ערעור על גזר הדין נדחה במסגרת ע"פ 4430/13 **שרון נ' מדינת ישראל**, פס' 52 (31.03.2014).

כן מצאתי לנכון לציין, כי ברמלי לא לקח אחריות על מעשיו לכל אורך ההליך. כך, גם לא ראה הנאשם לנכון להתמודד עם הטענות השונות שהוטחו בפניו, ונקט בשיטה של התחמקות ודחייה. כל זאת, תוך הקטנה וביטול הנזקים והפשעים אותם ביצע.

קנסות

93. הלכה היא, כי על ענישה בעבירות כלכליות להיות מלווה בקנסות כבדים - זאת, במטרה להוציא את בלעו של הגזלן מפיו. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט זילברטל בע"פ 7159/13 **ברזילי נ' מדינת ישראל** (16.03.2015) (להלן - עניין **ברזילי**):

"מדיניות הענישה הנוגעת לקנס כספי, במיוחד כאשר בית המשפט ראה לנכון להקל עם המערער עד מאד ברכיב המאסר, אמורה להגשים את התכלית של מניעת כל טובת הנאה ממעשה העבירה, ואף יצירת מצב לפיו ביצוע העבירה לא יהא כדאי כיוון שהעברייני צפוי לכך שייפגע בכיסו אף מעבר לשוויה של טובת ההנאה שצמחה לו בעבירה."

בעניין **מנופים** הפנתה כב' השופטת חיות לפסק הדין בעניין **ברזילי** והוסיפה, כי יש ליישם מדיניות זו גם כאשר הקנס מוטל לצד עונש מאסר [שם, פס' 17]. כך אכן נפסק לא פעם, כפי שקבעתי אף לאחרונה בת"פ 51543-06-18 **מדינת ישראל נ' כהני** (21.12.2020).

בדומה לכך, קבעתי בעניין ת"פ (ת"א) 44510-12-12 **מדינת ישראל נ' חגאשי**, פס' 28 (03.06.2013):

"כאשר השיקולים לביצוע עבירה הם כלכליים, יש לפגוע בכיסם של העבריינים באופן שלא רק יקוז את הרווחים בהם זכה הנאשם, אלא הרבה מעבר לכך, על מנת שיראו וייראו אותם אנשי 'צווארון לבן' המתפתים לשלוח ידם בכספים לא שלהם."

94. יצוין, כי לא נעלמה מעיני פסיקת בית המשפט העליון בע"פ 5023/99 **חכמי נ' מדינת ישראל**, פ"ד נה(3) 406 (15.03.2001), לפיה יש לקבוע את היקף הקנס בהתאם ליכולתו של הנאשם. בהתאם לכך, בבואי לגזור את עונשו של הנאשם, עמדו לנגד עיני מחד, חשיבות ההרתעה כמו גם מניעת טובת ההנאה, במיוחד בעבירות כלכליות; ומאידך, קביעת קנס ההולם את נסיבות המקרה ואת יכולות הנאשם.

95. פירטתי לעיל אודות הנזק הקשה אותו גרם ברמלי במעשיו. כך, מדובר בנזק הנעמד במאות מיליוני שקלים. מנגד, מצאתי כי יש ממש בטענות הצדדים לכך שהליך הפירוק מהווה הפתרון הראוי בנסיבות המקרה לפיצוי קורבנות הנאשם.

ד.4.ב. הנאשם 5 - עופר

עתירה לביטול הרשעה לפי סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי

96. ביום 09.11.2020 הגיש עופר בקשה לביטול הרשעה לפי סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי; וביום 29.11.2020 הגישה המאשימה את תשובתה. כך, סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי, שכותרתו "ביטול הרשעה", מסמך את בית המשפט לבטל הרשעתו של נאשם:

"192א. הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, או לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה, כאמור בסעיף 72(ב) לחוק העונשין, בלא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור".

בהתאם להלכה הפסוקה, שניים הם התנאים שצריכים להתקיים במקרה בו נמנע בית המשפט מהרשעת אדם שביצע עבירה: **הראשון** הינו שטיב העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים ויתור על הרשעה מבלי לפגוע מהותית בשיקולי הענישה; **והשני** הינו שהרשעה תפגע משמעותית בשיקומו של הנאשם. היינו, ההכרעה בשאלה העקרונית הנוגעת לעצם אי-הרשעת נאשם בפלילים צריך שתהא פרי איזון בין האינטרס האישי של הנאשם לבין האינטרס הציבורי לאכיפה מלאה של הדין [ראו למשל: ת"פ (ת"א) 57633-06-19 **מדינת ישראל נ' קלימי**, פס' 74-62 (31.01.2021); ת"פ (כלכלית) 29436-05-16 **רדו נ' מדינת ישראל** (31.01.2017)].

ודוק, הימנעות מהרשעה היא בגדר חריג לכלל. משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם וראוי לעשות שימוש בחריג ההימנעות מהרשעה רק במקרים יוצאי-דופן וחריגים, בהם היחס בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרת העבירה איננו סביר כלל ועיקר [ראו: ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337, 341 (21.08.1997); ע"פ 2555/13 **נחמיאס נ' מדינת ישראל** (09.01.2014); ע"פ 3554/16 **יעקובוביץ נ' מדינת ישראל** (11.6.2017)].

97. **מן הכלל אל הפרט**, יש לחזור ולהדגיש כי במסגרת הכרעת הדין מצאתי שעופר נשא תפקיד בכיר בחברה והיה למעשה אמן על הצד הכספי ומערך הדיווחים בחברה. כך, כאשר מנכ"לית החברה, שהייתה חסרת ניסיון בתחום, חששה ליטול על עצמה את תפקיד הניהול, ברמלי הרגיעה בכך שעופר יוכל לסייע לה ולהיות למעשה האוטוריטה הכלכלית בחברה.

מעבר לכך אין מחלוקת, כי עופר הוא רואה חשבון עם ניסיון של עשרות שנים בתחום והבנה מעמיקה בהתנהלות חברות ציבוריות ובהתאם לזאת ידע היטב מהם האישורים הנדרשים לעסקה של החברה עם בעל השליטה בה; או למצער, ידע והיה בעל הסמכות לבקש חוות דעת משפטית בעניין זה - כפי שהיה מקובל לעשות בחברה, אף לעמדתו [פס' 646 להכרעת הדין]. למרות דברים אלו, עופר אישר את ההעברות וזאת כאשר היה מודע לאיסור על ההעברה ולכך שהוא מסכן את כספי החברה בביצוע ההעברות.

זאת ועוד, עופר פעל בהעברה הראשונה להרגיע ולהכשיל את מנכ"לית החברה, כך אמר לה "שזה הוצאה שוטפת וקיבלנו את ההוראה הזאת מיו"ר הדירקטוריון ולא נדרש פה דירקטוריון כי זאת לא פעולת השקעה", כל זאת כאשר הוא מודע לכך שנדרשים אישורים כאמור לביצוע העברות מסוג זה [פס' 593 להכרעת הדין]. לאחר שצירט העלטה מספר חששות לעניין ההעברה הראשונה, עליה ידעה, פעל עופר יחד עם ברמלי למניעת ידיעתה של צירט בנוגע להעברה השנייה - בניגוד ברור להנחייתה כי עליו לעשות כן. כך, הפר עופר באופן ברור את תפקידו כשומר סף ונושא משרה בכיר בחברה.

בעניין זה ראיתי לנכון גם להוסיף על חשיבות האינטרס הציבורי בכל הנוגע לכללי ממשל תאגידי תקין, וחשיבות אכיפת החוק בשוק ההון על נושאי משרה בכירים, במיוחד בחברות ציבוריות. האינטרס הציבורי נפגע פגיעה של ממש במקרה זה, פגיעה שאינה כלל ועיקר ביחס ישר לפגיעה בנאשם. זאת, מקום בו הנאשם 5, יחד עם הנאשם, פעל לנצל את מעמדו והיכרותו עם החברה הציבורית, כדי לעשות בכספיה כרצונו. כל זאת, תוך התעלמות מלאה מכללי ממשל תאגידי תקין, ומחובותיו כשומר סף בחברה.

כל זאת נכון מקל וחומר, עת הנאשם הינו רו"ח ותיק ומנוסה, בעוד מנכ"לית החברה סמכה עליו כמעט באופן מוחלט להקפיד על כללי הממשל התאגידי, קטנה כגדולה. במעשיו, עופר ביקש למעול באמון זה, עת תחילה ניסה להרגיע את חששות המנכ"לית שלא תפעל לסכל את ההעברה הראשונה; ובהמשך, מנע את ידיעתה באופן מלא מביצוע ההעברה השנייה.

לעניין הנזק שצפוי להיגרם לעופר כתוצאה מההרשעה, יש להדגיש שלא מדובר בנזק ודאי אלא בחשש לנזק [ראו למשל: ת"פ (כלכלית) 29496-05-16 מדינת ישראל נ' אקסלברד, פס' 26 (30.03.2017); רע"פ 5949/17 מדינת ישראל נ' מדינת ישראל (25.07.2017); רע"פ 1097/18 בצלאל נ' מדינת ישראל (18.04.2018)]. בהתאם לדברים אלו, מצאתי שאין בנזק אפשרי זה - ככל שתמצא לשכת רואי החשבון לפעול להדחתו של הנאשם כתוצאה מהרשעתו, כדי להטות את הכף לטובת ביטול הרשעתו, וזאת בשים לב למעשיו החמורים בחברה ציבורית.

98. בהתאם לכך, אינני יכול בשום פנים ואופן לראות את מעשיו החמורים של עופר כמעשים שהיעדר הרשעה בגינם לא יפגע באופן משמעותי בשיקולי הענישה ובאינטרס הציבורי. כך מחד, הפר עופר את חובותיו כשומר סף בחברה; ומאידך, הפר את חובותיו כמי שהיה מעין "חונך" למנכ"לית החברה ומשכך איש אמון מבחינתה עת החטיא והכשיל אותה בעניין זה. לכן, בנסיבות המקרה דן הכף נוטה בבירור להרשעה וזאת חרף העובדה שלא מדובר בסכומי עתק, ובשים לב גם לכך שהכספים הוחזרו לבסוף לחברה כתוצאה מרכישתה.

פגיעת העונש בנאשם

99. לאחר שנדרשתי לטיעוני עופר הן במסגרת הבקשה לביטול הרשעתו, הן במסגרת הדיון לפניי, מצאתי שיש לתת משקל לפגיעה שעלולה להיגרם לעופר כתוצאה מהרשעתו בפלילים. זאת בשים לב לעבודתו כרואה חשבון עצמאי, העומד בראש משרד העוסק בתחום זה.

עבר פלילי

100. אין לחובת עופר הרשעות קודמות וזוהי הרשעתו היחידה בפלילים. לנתון זה יש משמעות בקביעת העונש המתאים, זאת בהתחשב בנסיבות העניין.

חלוף הזמן

101. המעשים בגינם הורשע עופר במסגרת הכרעת הדין נעשו בשנת 2015, לפני כשש שנים. בשונה מעניינו של ברמלי, מצאתי שיש ליתן משקל רב להימשכות ההליך בעניינו של עופר וזאת בשים לב לחלקו הקטן יחסית בפרשה.

הרתעת הרבים ושיקולי שיקום

102. בבחינת שיקולי השיקום והרתעת הרבים בעניינו של עופר, הרי שיפוט הדברים שנכתבו לעניין זה לעיל, בשים לב לכך שמדובר בעבירות כלכליות גם בעניינו של עופר.

קנסות

103. בבחינת שיקול זה, נדרשתי מחד גיסא להלכה לפיה על ענישה בעבירות כלכליות להיות מלווה בקנסות כבדים, כפי שזו תוארה לעיל; מאידך גיסא, לא נעלמו מעיני טענות עופר לעניין החזר כלל הכספים באופן מלא לקופת החברה וכן, כי לא קיבל כל תמורה כלכלית בעבור מעשיו.

ד. 5. גזירת עונשו של ברמלי - סיכום

104. לאחר שבחנתי בקפידה את טענות ב"כ הצדדים ופירטתי בהרחבה את שיקולי הענישה הרלוונטיים בנדון, לרבות השיקולים לקולא (בהם הכספים שהוחזרו לחברה), מצאתי לקבוע שבאיזון הראוי בין אלה לאלה, אין מקום לסטות ממתחם הענישה שקבעתי, אשר אינו עומד על הצד הגבוה והמחמיר.

105. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם עמדו לנגד עיני עדותם הנרגשת של בני משפחתו, כמו גם הראיות למצבם הכלכלי; וכן, דבריו שלו עצמו בעדותו במסגרת טיעוניו לעונש.

אולם, כפי שהטיבה לאמור ב"כ המאשימה, עמדו לנגד עיני גם כל קורבנותיו של ברמלי אותם ביקשה המדינה לייצג בהליך. כך, פרופיל המשקיע הטיפוסי בקרנות קלע, אותו משקיע "בלתי מתוחכם", אשר השקיע את כל חסכוניו ומיטב כספו באותה השקעה "חסרת סיכון", לכאורה, שהובטחה לו. בהתאם לכך, נדרשתי במסגרת הכרעת הדין וגזר הדין לראות מחד, את הנאשם והפגיעה בו ובמשפחתו; ומאידך, את פגיעתו בקורבנותיו, משקיעים לא מתוחכמים שאיבדו את מיטב כספם וחסכוניהם כתוצאה ממעשי הנאשם.

סופו של דבר, ראיתי ליתן משקל לא מבוטל לנסיבות לקולא כפי שאלה פורטו בהרחבה, ובטעם רב על ידי באי כוח הנאשם. על כן, קבעתי את עונש המאסר על הצד הנמוך של מתחם הענישה.

ד. 6. גזירת עונשו של עופר - סיכום

106. לאחר שבחנתי בקפידה את טענות ב"כ הצדדים ופירטתי בהרחבה את שיקולי הענישה הרלוונטיים בנדון, לרבות השיקולים לקולא (בהם שיתוף הפעולה, גם עם החלקי, של עופר; החזרת הכספים לחברה; והשלכות ההרשעה בעניינו של הנאשם), מצאתי לקבוע שבאיזון הראוי בין אלה

לאלה ולנוכח הנסיבות המקלות, כפי שפורטו בבקשה לביטול הרשעה (ובעיקר בשים לב לגילו של הנאשם 5; ולהיעדר נזק כספי), מצאתי כי יש מקום לסטות ממתחם הענישה שקבעתי.

107. בבואי לגזור את עונשו של עופר עמדו לנגד עיני נסיבות המקרה ובהם, שלמרות שעופר הפר בפעולותיו את חובותיו מתוקף תפקידו בחברה, יש ליתן משקל לא מבוטל לכך שגם עופר עצמו היה במידה מסוימת קורבן להשפעתו של ברמלי. כמו כן, מצאתי שאף אם מעורבותו של עופר הייתה מוגבלת לעניין החזרת הכספים, הרי שאלו הוחזרו לבסוף, ויש לתת משקל אף לכך.

כמו כן, מצאתי לתת משקל לכך שעופר נקלע להליך ארוך, מורכב ויקר וזאת כאשר הוא עצמו הואשם ולקח חלק רק בחלק נפרד ומצומצם (באופן יחסי) בעבירות שיוחסו לנאשמים הנוספים בהליך.

עוד מצאתי לציין שלמרות שלא מצאתי לקבל טענות אלו במסגרת הכרעת הדין, מצאתי שיש לתת משקל מסוים, כשיקול לעונש, לכך שעופר היה למעשה נושא המשרה היחיד שהועמד לדין פלילי בגין מעשיו בקלע הציבורית. כמו כן, מצאתי שיש לתת בנסיבות המקרה דנן, משקל רב לחלוף הזמן בעניינו של הנאשם 5.

על כן, מצאתי להסתפק בעניינו של הנאשם 5 בעונש שאין בצידו עונש מאסר, אף לא בעבודות שירות, אלא רק מאסר מותנה.

ה. סוף דבר

108. על כן, אני גוזר על ברמלי את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל לתקופה של 10 שנים בגין האישום הראשון.

מאסר לתקופה של 12 חודשים בגין האישומים השני והשלישי.

מאסר לתקופה של 12 חודשים בגין האישום הרביעי.

בבואי לקבוע האם העונשים האמורים אותם מצאתי לנכון לגזור על הנאשם ירוצו בחופף או במצטבר, נתתי דעתי לנסיבות האישיות והמשפחתיות של הנאשם, לדברי אימו ובנו שביקשו להקל עימו ואף לנהוג בו במידת הרחמים. כמו כן, עמדו לנגד עיני ג דברי הנאשם עצמו, הצער והחרטה אותם הביע, כמו גם העובדה שמדובר במאסר הראשון אותו הוא מרצה.

לכן, בנוסף לכך שהקלתי על הנאשם שעה שהטלתי עליו בגין האישום הראשון עונש מאסר המצוי ברף הנמוך של המתחם, מצאתי לקבוע שהעונשים בגין יתר האישומים ירוצו בחופף לעונש שהוטל בגין האישום הראשון.

על כן, מצאתי לגזור על ברמלי את העונשים הבאים:

ב. 18 חודשי מאסר, אך הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים על העבירה בה הורשע או על כל עבירת פשע.

ג. קנס כספי בסך של 400,000 ש"ח (ארבע מאות אלף ש"ח). הקנס ישולם תוך 90 ימים מהיום. לא ישולם הקנס כאמור במלואו או בחלקו, יוטל על הנאשם מאסר לתקופה של 24 חודשים.

109. אני גוזר על עופר את העונשים הבאים:

א. 8 חודשי מאסר, אך הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים על העבירה בה הורשע או על כל עבירת פשע.

ב. קנס כספי בסך של 50,000 ש"ח (חמישים אלף ש"ח). לא ישולם הקנס כאמור, יוטל על הנאשם 5 מאסר לתקופה של 8 חודשים. הקנס ישולם תוך 90 ימים מהיום.

110. זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ג אדר תשפ"א, 25 פברואר 2021, במעמד הצדדים.

חאלד כבוב, שופט
סגן נשיא